

Etusivu>Kanteen nostaminen>Oikeusapu

Oikeusapu

Oikeusapua koskevan oikeuden ansiosta henkilöt, joilla ei ole riittäviä varoja, voivat vastata tuomioistuinasian tai oikeudellisen edustamisen kustannuksista. Oikeusapujärjestelmiä on kaikissa Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioissa, ja ne kattavat sekä yksityis- että rikosoikeudelliset menettelyt.

Kuvittele tilanne, jossa olet riitaantunut jonkun kanssa omassa maassasi tai ulkomailla ja haluat viedä asian tuomioistuimeen, tai tilanne, jossa sinun on puolustauduttava oikeudessa, koska toinen osapuoli saattaa asian vireille tuomioistuimessa sinua vastaan. Kuvittele tilanne, jossa sinua syytetään rikoksista omassa maassasi tai ulkomailla eikä sinulla ole varaa oikeudelliseen neuvontaan ja/tai edustamiseen tuomioistumisessa. Kaikissa edellä kuvatuissa tapauksissa voit pyytää oikeusapua.

Oikeudesta oikeusapuun säädetään

Euroopan ihmisoikeussopimuksessa – Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 3 kohdan c alakohdassa taataan vastaajalle oikeus oikeudelliseen avustamiseen, jos vastaaja ei itse pysty siitä maksamaan, ja maksuttomaan oikeusapuun oikeudenmukaisuuden niin vaatiessa.

Euroopan unionin perusoikeuskirjassa – perusoikeuskirjan 47 artiklan mukaan oikeusapua annetaan niille, joilla ei ole riittäviä varoja, jos tällainen apu on tarpeen, jotta asianomainen voisi tehokkaasti käyttää oikeutta saattaa asiansa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Oikeusapu yksityisoikeudellisissa menettelyissä

Kansalliset riita-asiat

Kaikissa EU:n jäsenvaltioissa on käytössä oikeusapujärjestelmä. Jos olet riitaantunut jonkin yrityksen, ammatinharjoittajan, työntäjän tai muun henkilön kanssa **asuinmaassasi** eikä sinulla ole riittävästi varoja oikeudenkäyntiä varten, voit pyytää oikeusapua kansallisten säännösten mukaisesti.

Jäsenvaltioiden kansallisten oikeusapujärjestelmien vertailu osoittaa kuitenkin, että järjestelmien toimintaperiaatteissa, organisaatiossa ja hallinnossa on perustavanlaatuisia eroja. Järjestelmien toimintaperiaatteiden mukaan joissakin jäsenvaltioissa perustavoitteena näyttää olevan oikeudellisten palvelujen ja oikeussuojan tarjoaminen kaikille, kun taas toisissa oikeusapu on ainoastaan kaikkein vähävaraisimpien saatavilla.

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

ARKISTOITU EJA-verkkosivusto (siviili- ja kauppaoikeus)

Rajat ylittävät riita-asiat

Jos olet riitaantunut jonkin yrityksen, ammatinharjoittajan, työntäjän tai muun henkilön kanssa **ulkomailla** eikä sinulla ole riittävästi varoja oikeudenkäyntiä varten, voit pyytää rajat ylittäviä riita-asioita koskevaa oikeusapua.

Rajat ylittävissä asioissa annettavaa oikeusapua koskeva **direktiivi** hyväksyttiin helpottamaan oikeusavun saantia siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa. Se käsittelee ennen oikeudenkäyntiä annettavan oikeudellisen neuvonnan sovinnon saavuttamiseksi ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa, oikeudellisen avustamisen asian vireille panemiseksi tuomioistuimessa ja asianajajan käyttämisen edustajana oikeudenkäynnissä sekä avustamisen menettelyn kustannusten suorittamisessa tai niistä vapauttamisen.

Saadaksesi oikeusapua rajat ylittävissä asioissa sinun on täytettävä asiaankuuluva oikeusapuhakemusta koskeva lomake. Direktiivissä säädetään **kahdenlaisista lomakkeista**: toinen lomake laaditaan oikeusapuhakemuksia varten ja toinen oikeusapuhakemusten lähettämistä varten.

Oikeusapu rikosoikeudellisissa menettelyissä

Kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä määritetään, millä tavoin oikeusapua annetaan rikosoikeudellisissa menettelyissä niiden toimivaltaan kuuluvalla alueella. Euroopan oikeusportaalissa on tarkoitus julkaista yksityiskohtaista tietoa tästä aiheesta.

Tällä hetkellä ei ole olemassa tätä aihetta koskevaa EU:n lainsäädäntöä rajat ylittäviä tapauksia varten.

Päivitetty viimeksi: 20/01/2020

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Oikeusapu - Tšekki

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Pääsääntöisesti kustannukset aiheutuvat valtiolle, oikeudenkäynnin asianosaisille ja muille osapuolille (erityisesti todistelukulujen tapauksessa).

Kustannuksilla on kaksi tarkoitusta: ehkäisevä ja sanktioiva.

Siviiliprosessilaissa (*občanský soudní řád*) luetaan kustannukset, joita siviilioikeudellisissa menettelyissä voi aiheutua. Näitä ovat asianosaisten ja näiden asiamiesten kulut (esim. matka- ja oleskelukulut), oikeudenkäyntimaksut, asianosaisten ja näiden asiamiesten ansionmenetyskorvaukset, kulut todisteiden esittämisestä (kuten todistajien ja asiantuntijoiden kulut), notaarin palkkio ja kulukorvaukset oikeuskomissaarin (*soudní komisař*) suorittamista toimista, pesänhoitajan palkkio ja kulukorvaukset, tulkkaukskulut sekä asiamiespalkkio, jos asiamies on asianajaja, notaari tai patenttiasiamies. Kyseessä voi olla myös arvonlisäveron hyvitys tai sovittelijalle maksettava korvaus. Luettelo ei ole tyhjentävä. Oikeudenkäyntikuluna voidaan pitää myös muita kuluja, jotka asianosainen on maksanut välittömästi asian käsittelyn yhteydessä.

Periaatteessa asianosainen maksaa omat ja asiamiestensä oikeudenkäyntikustannukset. Jos asianosaiselle on nimetty asiamieheksi tai edunvalvojaksi asianajaja, valtio maksaa tämän kulut ja palkkion edustamisesta ja tarvittaessa hyvityksen arvonlisäverosta.

Oikeudenkäyntimaksuista säädetään erikseen oikeudenkäyntimaksuja koskevassa laissa. Tavallisessa riita-asiassa oikeudenkäyntimaksut maksaa pääsääntöisesti kantaja. Laissa säädetään, mitkä prosessit on vapautettu oikeudenkäyntimaksuista (esim. holhousasiat, alaikäisten huostaanottoa, adoptiota ja vanhempien ja lasten keskinäistä elatusvelvoitetta koskevat asiat, ensimmäisen oikeusasteen oikeusasteen perintöasiat ja oikeustoimikelpoisuutta koskevat asiat).

Oikeudenkäyntikulujen maksuvelvollisuuden ja oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvollisuuden välillä on periaatteellinen ero. Asianosainen maksaa oikeudenkäyntikulut ensisijaisesti menettelyn kuluessa silloin kun ne aiheutuvat, jolloin maksut suoritetaan intressiperusteisesti ja oikeudenkäyntikulusta vastaa se, joka prosessitoimen suorittaa tai jolla on asiaan intressi (nk. intressiperiaate). Kustannukset korvataan vasta sen jälkeen, kun kustannukset on maksettu. Oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta määrätään tuomioistuimen päätöksellä tulosperusteisesti, jolloin kulut korvataan sen mukaan, saavutetaanko prosessissa haluttu lopputulos vai ei (nk. tulosperiaate).

Erityisistä syistä tuomioistuin voi oikeudenkäyntikulusta päättäessään käyttää harkintavaltaansa ja evätä asianosaiselta oikeudenkäyntikulujen korvaukset kokonaan tai osittain. Kyseessä on varotoimenpide, jolla lievennetään tulosperiaatteen soveltamisen suhteettoman ankaraa vaikutusta.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Siviilioikeudellisten menettelyjen johtavia periaatteita on yhdenvertaisuusperiaate, jonka takeisiin kuuluu muun muassa oikeus oikeusapuun. Oikeus oikeusapuun myönnetään menettelyn alusta alkaen ja kaikissa menettelyissä.

Siviiliprosessilain mukaan oikeusavuksi voidaan siviilioikeudellisissa menettelyissä katsoa seuraavat:

asiamiehen nimeäminen asianosaisen pyynnöstä (siviiliprosessilain 30 §:n 1 momentti)

asianajajan nimeäminen asiamieheksi, jos asianosaisen etujen suojaaminen tätä vaatii tai jos on kyse prosessista, jossa asianajajaedustus on pakollinen (siviiliprosessilain 30 §:n 2 momentti)

asianomaisen vapauttaminen oikeudenkäyntimaksuista osittain tai kokonaan (siviiliprosessilain 138 §).

Myös tuomioistuimen ilmoitusvelvollisuutta voidaan pitää oikeudenkäynnin asianosaisille annettavana oikeusapuna.

Erillisen kategorian muodostaa Tšekin asianajajaliiton (*Česká advokátní komora*) tarjoama oikeusapu. Kyseisestä oikeusavusta säädetään asianajajalaissa (*zákon o advokacii*), jonka mukaan kaikilla, joille tuomioistuin ei voi nimetä asianajajaa ja jotka eivät voi hankkia oikeuspalveluja muulla tavoin, on oikeus pyytää Tšekin asianajajaliittoa osoittamaan itselleen asianajaja oikeudellisen neuvonnan tai oikeudellisten palvelujen saamiseksi.

Hakijalla on näin ollen oikeus maksuttomaan oikeudelliseen neuvontaan sillä edellytyksellä, etteivät hänen keskimääräiset kuukausittaiset tulonsa hakemuksen jättämisestä edeltäneiltä 6 kalenterikuukaudelta ylitä kolminkertaisesti tulotasoa, joka toimeentulolain mukaan riittää minimitoimeentuloon yksittäiselle henkilölle tai tämän kanssa yhdessä arvioiduille henkilöille, ja ettei hakijaa samassa asiassa, jossa hän hakee oikeusapua, edusta toinen asianajaja tai muu henkilö, jolla on oikeus tarjota oikeudellisia palveluja (asianajajalain 2 §:n 2 momentin a almomentti).

Jos hakija täyttää edellä mainitut edellytykset, hänelle myönnetään maksutonta oikeudellista neuvontaa vähintään 30 minuutin ajan, kuitenkin enintään 120 minuuttia kutakin kalenterivuotta kohden.

Asianajajalaissa säädetään myös oikeudellisen neuvonnan tarjoamisesta kertaluonteisesti määrittämättömälle määrälle henkilöitä, jotka on sijoitettu ulkomaalaisten oleskelusta Tšekin alueella annetun lain nojalla säilöönottokeskukseen tai turvapaikkalaissa säädettyyn vastaanottokeskukseen, kyseisten laitosten toiminnanharjoittajan tekemästä aloitteesta.

Asianajajalain mukaan oikeudellisia palveluja voidaan pyytää myös silloin, kun se on hakijan tulojen ja varallisuuden perusteella perusteltua.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Tuomioistuin voi pyynnöstä myöntää asianosaiselle (tai väliintulijalle) vapautuksen oikeudenkäyntimaksuista, jos se on osapuolen olosuhteiden vuoksi perusteltua ja ellei kyse ole mielivaltaisesta tai selvästi tuloksettomasta oikeuksien vaatimisesta tai puolustamisesta.

Oikeudenkäyntimaksuista voidaan vapauttaa sekä luonnolliset että oikeushenkilöt.

Varallisuusasema ei saa olla esteenä sille, että asianosainen voi käyttää tai puolustaa oikeuksiaan tuomioistuimessa. Tuomioistuin ottaa huomioon hakijan koko varallisuustilanteen, oikeudenkäyntimaksujen suuruuden, näytön esittämisen todennäköiset kulut sekä kanteen luonteen. Luonnollisten henkilöiden tapauksessa tuomioistuin ottaa huomioon heidän sosiaalisen asemansa, terveydentilan jne. Oikeushenkilöiden ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivien luonnollisten henkilöiden tapauksessa otetaan huomioon myös liiketoiminnan tai muun toiminnan luonne, varallisuusasema ja -rakenne sekä maksuvalmius. Selvästi tuloksettomasta oikeuden vaatimisesta tai puolustamisesta on kyse erityisesti silloin, kun jo hakijan esittämien tosiseikkojen perusteella on kiistatonta, ettei kanne voi menestyä. Mielivaltaista oikeuksien vaatimista tai puolustamista on erityisesti oikeuden käyttäminen häirinnän tai ahdistelun välineenä tai selkeä viivyttely velallista kiistatta sitovien velvoitteiden täyttämiseksi.

Tuomioistuin määrää pyynnöstä asiamiehen maksuvapautuksen ehdot täyttävälle asianosaiselle, mikäli tämä on tarpeen asianosaisen etujen suojaamiseksi. Oikeus tuomioistuimen määräämään asiamieheen ei kuitenkaan seuraa automaattisesti siitä, että oikeudenkäynti tai asianosainen on vapautettu oikeudenkäyntimaksuista *ex lege* (oikeudenkäyntimaksuja koskevan lain nojalla). Myös näissä tapauksissa on edellä mainittujen maksuvapautusta koskevien ehtojen täytyttävä siviiliprosessisäännösten mukaisesti. Asiamieheksi määrätään asianajaja, jos asianosaisen edut tätä vaativat tai jos on kyse oikeudenkäynnistä, jossa asianosaisella on oltava edustajanaan asianajaja (tai notaari).

Tällaista asianosaista ei voida velvoittaa maksamaan ennakoon sellaisiin todisteisiin liittyviä kuluja, joita hän on itse esittänyt tai jotka tuomioistuin on määrännyt hänen esittämiensä tosiseikkojen osalta (tai hänen etunsa vuoksi, siviiliprosessilain 141 §:n 1 momentti), eikä korvaamaan valtiolle aiheutuneita kuluja (siviiliprosessilain 148 §:n 1 momentti). Asianajajan kulukorvaukset ja asiamiespalkkion maksaa valtio.

Asianosaisen maksuvapautushakemus voidaan esittää samanaikaisesti kanteen (asian vireillepanoa koskevan hakemuksen) kanssa tai milloin tahansa menettelyn aikana tuomioistuimen lainvoimaiseen päätökseen asti. Tuomioistuin voi määrätä asiamiehen myös ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa, jos asianosainen aikoo nostaa syytteen asiamiehen avulla.

Tuomioistuin ratkaisee maksuvapautushakemuksen päätöksellä, johon voidaan hakea muutosta.

Jos tuomioistuin epää asiamiestä koskevan hakemuksen, hakija voi kääntyä Tšekin asianajajaliiton puoleen ja pyytää sitä nimeämään asianajajan. Tällöin hakijalla on oikeus maksuttomaan oikeudelliseen neuvontaan sillä edellytyksellä, etteivät hänen keskimääräiset kuukausittaiset tulonsa hakemuksen jättämisestä edeltäneiltä 6 kalenterikuukaudelta ylitä kolminkertaisesti tulotasoa, joka toimeentulolain mukaan riittää minimitoimeentuloon yksittäiselle henkilölle tai tämän kanssa yhdessä arvioiduille henkilöille, ja ettei hakijaa samassa asiassa, jossa hän hakee oikeusapua, edusta toinen asianajaja tai muu henkilö, jolla on oikeus tarjota oikeudellisia palveluja (asianajajalain 2 §:n 2 momentin a almomentti).

Hakijalla on oikeus pyytää oikeudellisia palveluja myös silloin, kun se on hakijan tulojen ja varallisuuden perusteella perusteltua. Myös tällöin hakijan tulee kääntyä Tšekin asianajajaliiton puoleen.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Siviiliprosessilain säännöksiä oikeusavusta sovelletaan kaikkiin kyseisten säännösten mukaisiin menettelyihin.

Tšekin asianajajaliiton oikeusapu on käytettävissä myös muissa tilanteissa kuin viranomaisprosesseissa oikeudenkäynneissä, hallinnollisissa menettelyissä ja perustuslakituomioistuimen menettelyissä.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Ei ole.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Mallilomakkeista säädetään oikeusministeriön ohjeissa 4/2017, 23.10.2017, viite 12/2017-OJD-ORG/36. Sekä luonnollisten henkilöiden että oikeushenkilöiden mallilomakkeet (ilmoitus henkilökohtaisesta tilanteesta, omaisuudesta ja tuloista oikeudenkäyntimaksuista vapauttamista ja asiamiehen nimeämistä varten ja ilmoitus oikeushenkilön varallisuudesta ja muut merkitykselliset tiedot oikeudenkäyntimaksuista vapauttamista ja edustajan nimeämistä varten) ovat saatavilla Tšekin oikeusministeriön verkkosivustolla.

Tšekin asianajajaliiton oikeusapua haetaan asianajajan nimeämistä ja kertaluonteisen oikeudellisen neuvonnan tarjoamista koskevista hakemuslomakkeista annettuun Tšekin oikeusministeriön asetukseen 120/2018 liitetyillä lomakkeilla, jotka löytyvät Tšekin asianajajaliiton verkkosivustolta.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Kaikki hakemukseen liitettävät asiakirjat mainitaan kulloisessakin lomakkeessa. Liiteasiakirjaksi voidaan vaatia esimerkiksi työnantajan vahvistus työtuloista tai työsuhteen ulkopuolisten työsopimusten perusteella saatavista tuloista, verohallinnon lopullinen verotuspäätös (yritystoiminnasta ja muusta itsenäisestä ammatinharjoittamisesta saatavat tulot), lopullinen päätös etuuden myöntämisestä tai etuuden maksajan antama todistus (aineellinen sosiaaliturva) ja tarvittaessa muut lopulliset verotuspäätökset (muut tulot).

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Maksuvapautusta koskeva hakemus jätetään tuomioistuimelle, jossa kyseinen oikeudenkäynti on vireillä. Hakemuksen ratkaisee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, myös siinä tapauksessa, että maksuvapautusta haetaan muutoksenhakua koskevalle oikeudenkäynnille.

Jos haetaan asianajajaa Tšekin asianajajaliitolta, hakemus lähetetään

kirjallisesti asianajajaliiton osoitteeseen *Česká advokátní komora, pobočka v Brně, nám. Svobody 84/15, 602 00 Brno* tai

sähköisesti käyttäen hyväksytyä sähköistä allekirjoitusta osoitteeseen epodatelna@cak.cz tai

Tšekin asianajajaliiton asiointipostilaatikkoon ID n69admd.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Tuomioistuimilla on lakisääteinen yleinen ilmoitusvelvollisuus (siviiliprosessilain 5 §), jonka mukaan ne antavat asianosaisille tietoja näiden prosessuaalisista oikeuksista ja velvollisuuksista. Tuomioistuin on velvollinen ilmoittamaan asianosaiselle oikeudesta hakea vapautusta oikeudenkäyntimaksuista tai asiamiehen nimeämistä.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Ks. vastaus kysymykseen "Kuka voi saada oikeusapua?"

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Asiamiehen määrää tuomioistuin hakemuksen perusteella. Tuomioistuin valitsee asiamieheksi asianajajan, jos asianosaisen etujen suojaaminen tätä vaatii tai jos on kyse prosessista, jossa asianomaisella on oltava edustajanaan asianajaja tai notaari. Tuomioistuimen valitsema asianajaja on velvollinen antamaan oikeuspalveluja, ellei hänellä ole lakisääteistä syytä kieltäytyä (esim. eturistiriita).

Tšekin asianajajaliitolle osoitettuja oikeusapupyynnöitä koskevat päätökset kuuluvat asianajajaliiton puheenjohtajan toimivaltaan. Puheenjohtaja on delegoinut tämän päätösvalan asianajajaliiton Brnossa toimivan aluetoimiston johtajalle.

Asianajajan nimeämiseksi Tšekin asianajajaliitto pitää luetteloa asianajajista, jotka ovat antaneet suostumuksensa edellä mainitun oikeusavun antamiseen.

Asianajajaliitto huolehtii siitä, että nimeäminen tehdään asianmukaisesti ottaen huomioon myös asian luonne ja monimutkaisuus.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Ks. vastaus kysymykseen "Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?"

Tšekin asianajajaliiton oikeusapua hakevan on maksettava 100 Tšekin korunan suuruisen maksu oikeusapuhakemuksen käsittelystä. Maksusta ovat vapautettuja erityisten vammaiskorttien haltijat (esim. vakavasti toimintarajoitteisten ZTP tai vakavasti toimintarajoitteisten erityistukea tarvitsevien ZTP/P) sekä vähävaraiset.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa loppuista kustannuksista?

Tuomioistuin voi myöntää osittaisen vapautuksen oikeudenkäyntimaksuista tai vapauttaa maksuista vain tietyt oikeudenkäynnin osat (esim. ensimmäisen oikeusasteen oikeudenkäynnin) tai vapauttaa vain tietyistä oikeudenkäyntimaksuista. Jäljellä oleva määrä lankeaa asianosaisen maksettavaksi.

Jos asianosaiselle on nimetty asiamieheksi tai edunvalvojaksi asianajaja, valtio maksaa tämän kulut ja palkkion edustamisesta ja tarvittaessa hyvityksen arvonlisäverosta.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Jollei tuomioistuin toisin päätä, vapautus oikeudenkäyntimaksuista kattaa koko menettelyn sen päättävään lainvoimaiseen päätökseen saakka. Vapautus oikeudenkäyntimaksuista kattaa sekä menettelyn ensimmäisessä oikeusasteessa että muutoksenhakumenettelyn (käytettäessä varsinaisia muutoksenhakukeinoja). Kun käytetään erityisiä muutoksenhakukeinoja (valitus korkeimpaan oikeuteen, uudelleenkäsitely, kumoamiskanne), menettelyä ei automaattisesti vapauteta oikeudenkäyntimaksuista ja asianosainen voi tehdä uuden maksuvapautushakemuksen.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Jos asianosaisen olosuhteet muuttuvat siten, ettei vapautus oikeudenkäyntimaksuista ole enää perusteltu, tai jos tuomioistuin toteaa myöhemmin, ettei asianosaisen tosiasiallinen varallisuusasema oikeuttanut tätä vapautukseen sen myöntämisaikana, tuomioistuin peruuttaa maksuvapautuksen. Kyseisellä toimenpiteellä on taannehtiva vaikutus vain, jos tuomioistuin nimenomaisesti näin päättää. Tuomioistuin ei voi peruuttaa maksuvapautusta oikeudenkäynnin päättäneen lainvoimaisen päätöksen jälkeen.

Syynä vapautuksen peruuttamiseen ei kuitenkaan voi olla pelkkä muutos säännöissä, joiden mukaisesti hakijan varallisuusasema arvioidaan, tai muutos tuomioistuimen kannassa siihen, onko kyseessä mielivaltainen tai selvästi tulokseton oikeuksien vaatiminen tai puolustaminen.

Kun on kyse Tšekin asianajajaliiton oikeusavusta, asianajajaliitto peruuttaa asianajajan nimeämisen, jos asianajajan kyseisessä asiassa tarjoamien oikeudellisten palvelujen yhteydessä käy ilmi, että asiakkaan ansio- ja varallisuustilanne ei oikeuttanut tätä saamaan oikeudellisia palveluja.

Se peruuttaa asianajajan nimeämisen myös silloin, kun asianajajan kyseisessä tapauksessa tarjoamien oikeudellisten palvelujen aikana käy ilmi, että asiakkaan ansio- ja varallisuustilanne on muuttunut siten, ettei oikeudellisten palvelujen tarjoaminen ole enää perusteltua. Asianajajan nimeäminen peruutetaan ajankohdasta, jona tilanne muuttui. Tällöinkin asianajajan on 15 päivän ajan siitä päivästä, jona nimeäminen oikeuspalvelujen tarjoamiseen peruutettiin, huolehdittava kaikista välittömistä toimenpiteistä vahingoittamatta asiakkaan oikeuksia tai oikeutettuja etuja. Tätä velvoitetta ei sovelleta, jos asiakas ilmoittaa asianajajalle kirjallisesti, ettei hän vaadi sen noudattamista.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Tuomioistuimen päätökseen maksuvapautuksesta (tai sen peruuttamisesta) voidaan hakea muutosta, paitsi jos päätöksen tekee ensimmäistä kertaa vasta muutoksenhakutuomioistuin (jolloin päätös on lopullinen).

Tšekin asianajajaliiton nimeämästä asianajajasta päättää asianajajaliiton puheenjohtaja (tai sen Brnossa toimivan aluetoimiston johtaja) hallintomenettelyssä.

Päätöksestä voi tehdä hallintovalituksen.

Päivitetty viimeksi: 23/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Saksa

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Osapuolta neuvovalla ja edustavalla asianajajalla on oikeus saada korvaus tehdystä työstä. Korvauksen taso riippuu suurelta osin sen asian arvosta, jossa asianajajan apua käytetään. Oikeudenkäyntikulua aiheutuu myös siitä, että asia viedään tuomioistuimen käsiteltäväksi. Näihin kuuluvat tuomioistuimen maksujen ja kulujen lisäksi myös kustannukset, jotka oikeusapua tarvitsevan osapuolen on maksettava tuomioistuimen vaatiman toimen noudattamiseksi tai jotka ovat tarpeen asianmukaisten oikeudellisten toimien tai asianmukaisen puolustuksen toteuttamiseksi. Sellaisen osapuolen, joka ei tarvitse oikeusapua, olisi tavallisesti vastattava näistä kustannuksista. Jos osapuoli voittaa asian, vastapuoli hyvittää kustannukset.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Saksassa erotetaan toisistaan neuvonta-apu (*Beratungshilfe*) ja oikeusapu (*Prozesskostenhilfe*).

Oikeudellista neuvontaa ja tuomioistuinmenettelyn **ulkopuoliseen** oikeudelliseen edustukseen annettavaa apua (neuvonta-apu) annetaan vähävaraisille henkilöille annettavasta oikeudellisesta neuvonnasta ja edustuksesta annetun lain (*Gesetz über Rechtsberatung und Vertretung für Bürger mit geringem Einkommen [Beratungshilfegesetz]*) nojalla.

Oikeusavun tarpeessa olevat henkilöt saavat oikeusapua oikeudelliseen menettelyyn **osallistumista** varten oikeusavun myöntämistä koskevien säännösten mukaisesti.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Neuvonta-apua tai oikeusapua myönnetään, jos oikeudellista palvelua tarvitseva henkilö ei pysty hankkimaan tarvittavia varoja henkilökohtaisten ja taloudellisten olosuhteidensa vuoksi eikä hänellä ole muita kohtuullisia mahdollisuuksia saada apua (esimerkiksi oikeusturvavakuutus tai vuokralaisyhdistyksen tai ammattiliiton neuvonta).

Lisäksi hänen oikeuksiensa suojelemiseksi suunnitellut toimet eivät saa olla tarpeettomia tai kiusantekomielessä aiheutettuja. Jos oikeusapua myönnetään, kanteella tai puolustuksella on myös oltava riittävät mahdollisuudet menestyä. Oikeusapuhakemuksen käsittelevän tuomioistuimen on hakijan esittämien tosiseikkojen ja saatavilla olevien asiakirjojen perusteella pidettävä hakijan oikeudellista kantaa oikeana tai vähintäänkin kiistanalaisena, ja tuomioistuimen on oltava vakuuttunut tosiseikkojen osalta siitä, että hakija pystyy esittämään todisteita. Jos oikeudelliset vaatimukset täyttyvät, asianomaisella henkilöllä on oikeus neuvonta-apuun tai oikeusapuun.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Saksassa erotetaan toisistaan neuvonta-apu ja oikeusapu (ks. edellä oleva kohta 2).

Neuvonta-apua (kattaa neuvonnan ja tarvittaessa edustuksen) annetaan siviilioikeudellisissa asioissa, kuten työoikeuteen, hallinto-oikeuteen, perustuslakioikeuteen ja sosiaalioikeuteen liittyvissä asioissa. Rikosoikeudellisissa asioissa ja hallintovirastojen harjoittamaan sääntelyyn liittyvissä asioissa annetaan ainoastaan neuvontaa. Asioissa, joissa sovelletaan muiden valtioiden lakia, annetaan neuvonta-apua, jos asian tosiseikoilla on liitymä Saksaan. Neuvonta-apua ei myönnetä vero-oikeuteen liittyvissä asioissa.

Oikeusapua myönnetään kaikentyyppisiin riita-asioihin, riidattomiin asioihin sekä työ-, hallinto-, sosiaali- tai verotuomioistuimen menettelyihin (*Arbeitsgericht, Verwaltungsgericht, Sozialgericht* tai *Finanzgericht*). Rikosoikeudellisten menettelyiden vastaajat ja maksukyvyttömyysmenettelyiden velalliset eivät saa oikeusapua. Tuomioistuinten nimittämiä puolustusneuvonantajia koskevissa asetuksissa on tyhjentyviä erityissäntöjä, jotka koskevat rikosoikeudellisten menettelyiden vastaajia. Maksukyvyttömyysmenettelyissä olevat velalliset voivat saada lykkäystä menettelyn kustannusten maksamiseen.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Tällaisia erityismenettelyjä ei ole. Nykyiset vaihtoehdot neuvonta-avun ja oikeusavun saamiseksi kattavat myös kiireelliset tapaukset.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Lomakkeita neuvonta-avun ja oikeusavun hakemista varten saa käräjäoikeuksilta (*Amtsgerichten*) ja asianajajilta.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Tarvittavat tulotiedot on esitettävä luotettavasti toimittamalla asiaankuuluvat asiakirjat (esimerkiksi palkkalaskelma tai itsenäisten ammatinharjoittajien tapauksessa viimeinen veroarvio).

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Saksassa erotetaan toisistaan neuvonta-apu ja oikeusapu (ks. edellä oleva kohta 2).

Neuvonta-apuhakemus toimitetaan sille käräjäoikeudelle, jonka alueella oikeudellista palvelua hakevan henkilön laillinen kotipaikka (asuinpaikka) on. Jos hakijalla ei ole laillista kotipaikkaa Saksassa, on toimivaltainen se käräjäoikeus, jonka alueella neuvonta-apua tarvitaan. On myös mahdollista kääntyä suoraan asianajajan puoleen tällaisen avun saamiseksi. Tässä tapauksessa tarvittava hakemus on tehtävä käräjäoikeudelle jälkikäteen.

Oikeusapuhakemus on jätettävä sille tuomioistuimelle, joka käsittelee sitä asiaa, jota varten tukea haetaan, tai sille, jonka käsiteltäväksi asia saatetaan. Tämä tuomioistuin (eikä esimerkiksi sosiaaliviranomainen) tutkii hakemuksen ja päättää, täytyvätkö oikeusavun myöntämistä koskevat vaatimukset.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Käräjäoikeuksilta ja asianajajilta saa tietoa neuvonta-avusta ja oikeusavusta.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Jos sinulla on oikeus neuvonta-apuun tai oikeusapuun, täytyy vastaava lomake, liitä mukaan tarvittavat asiakirjat ja toimita ne kohdassa 8 tarkoitetulle elimelle.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Saksassa erotetaan toisistaan neuvonta-apu ja oikeusapu (ks. edellä oleva kohta 2).

Oikeudellista palvelua hakeva henkilö voi saada neuvonta-apua valitsemaltaan asianajajalta. Bremenin ja Hampurin osavaltioissa neuvonta-apua antavat julkisen oikeusavun keskuskeskukset. Asianajajat ovat velvollisia antamaan neuvonta-apua, ja tällaista oikeudellista apua koskeva pyyntö voidaan hylätä vain erityistapauksissa tärkeistä syistä.

Hakijalla on myös oikeus valita oikeusapua antava asianajaja. Osapuolen on valittava asianajaja, jolla on oikeus edustaa häntä tuomioistuimessa.

Tuomioistuimen presidentti nimittää asianajajan vain, jos osapuoli ei löydä asianajajaa, joka olisi halukas edustamaan häntä.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Saksassa erotetaan toisistaan neuvonta-apu ja oikeusapu (ks. edellä oleva kohta 2).

Asianajajalla on oikeus saada 10 euron korvaus henkilöltä, jolle hän antaa neuvonta-apua. Korvauksesta voidaan luopua asianomaisen henkilön olosuhteiden perusteella. Korvausta koskevat tästä poikkeavat sopimukset ovat mitättömiä. Asianajaja saa loput palkkiostaan valtion kassasta.

Oikeusavun tapauksessa kaikki oikeudenkäyntikulut katetaan lukuun ottamatta niitä osapuolen kuluja, jotka eivät ole välttämättömiä hänen oikeuksiensa suojelemiseksi. Oikeusapua saava osapuoli ei joudu vastaamaan muista kustannuksista.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Jos oikeusapua koskevat vaatimukset täyttyvät, osapuolelle ei aiheudu muita kustannuksia. Oikeusavun myöntäminen tarkoittaa, että kaikki menettelyn välttämättömät kustannukset katetaan. Jos osapuolella kuitenkin on taloudelliset valmiudet käyttää osa tuloistaan oikeudenkäyntikuluihin, hänen on maksettava tätä apua vastaava määrä erissä takaisin näistä kuluista vastanneeseen valtion kassaan.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Myönnetty oikeusapu ei automaattisesti kata muutoksenhakua. Oikeusapu päättyy asian käsitelleen tuomioistuimen lainvoimaiseen päätökseen. Oikeusapua voidaan kuitenkin hakea uudelleen muutoksenhakumenettelyä varten. Muutoksenhaun käsittelevä tuomioistuin arvioi, tarvitseeko osapuoli edelleen apua, onko muutoksenhaku kiusantekomielessä aloitettu ja sen, onko muutoksenhaku perusteeton. Jos nämä vaatimukset täyttyvät, osapuolella on oikeus oikeusapuun.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päättyttyä)?

Saksassa erotetaan toisistaan neuvonta-apu ja oikeusapu (ks. edellä oleva kohta 2).

Neuvonta-apu voidaan peruuttaa, jos se perustuu oikeuspalveluja hakevan osapuolen antamiin virheellisiin tietoihin.

Oikeusapu voidaan periä takaisin ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

apu on myönnetty riita-asiaa koskevien virheellisten tietojen perusteella,

on esitetty virheellisiä tietoja tuen myöntämistä koskevien subjektiivisten vaatimusten täyttämiseksi, eikä asiakirjoja ole toimitettu, väitetyt henkilökohtaiset ja taloudelliset olosuhteet eivät ole voimassa, henkilö on jäljessä maksuerien maksamisessa.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Saksassa erotetaan toisistaan neuvonta-apu ja oikeusapu (ks. edellä oleva kohta 2).

On mahdollista esittää valitus (*Erinnerung*) päätöksestä, jolla käräjäoikeus hylkää neuvonta-apua koskevan hakemuksen.

Siinä tapauksessa, että oikeusapuhakemus hylätään, hakija voi hakea muutosta tuomioistuimen päätökseen kuukauden kuluessa (*sofortige Beschwerde*), jos riita-asian arvo päämenettelyssä on yli 600 euroa. Jos riita-asian arvo on päämenettelyssä alle 600 euroa, muutoksenhaku sallitaan vain, jos tuomioistuin on hylännyt oikeusavun myöntämisen yksinomaan henkilökohtaiseen tilanteeseen ja taloudelliseen tilanteeseen liittyvien vaatimusten perusteella.

Lisätietoja on osoitteessa https://www.bmjv.de/DE/Startseite/startseite_metaNav_node.html.

Päivitetty viimeksi: 21/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Kroatia

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Siviiliprosessilain (*Zakon o parničnom postupku*) 151 §:ssä säädetään, että oikeudenkäyntikuluihin sisältyvät kulut, joita aiheutuu oikeudenkäynnin aikana tai sen yhteydessä. Oikeudenkäyntikuluja ovat muun muassa todistelukulut, tuomioistuinmaksut, julkaisukulut, tuomareiden ja kirjureiden päivärahoista ja matkakuluista aiheutuvat kulut, osapuolten oikeuden istuntoon osallistumisesta aiheutuvat matkakulut ja muut vastaavat kulut. Oikeudenkäyntikuluihin voivat sisältyä myös asianajajien ja muiden lain mukaan palkkioon oikeutettujen henkilöiden työstä maksettavat palkkiot.

Siviiliprosessilain 152 §:n nojalla jokaisen osapuolen on maksettava etukäteen omista toimistaan aiheutuvat kulut. Kun osapuoli esittää todisteita, hänen on maksettava tuomioistuimen määräyksestä etukäteen summa, joka kattaa todisteiden esittämisestä aiheutuvat kulut. Se, kenen on lopulta maksettava oikeudenkäyntikulut, määritetään lähtökohtaisesti jutun lopputuloksen perusteella. Siviiliprosessilain 154 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään, että jutun kokonaan hävinneen osapuolen on korvattava oikeudenkäynnistä aiheutuneet vastapuolen ja tämän väliintulijan kulut. Hävinnyttä osapuolta avustaneen väliintulijan on kannettava omista toimistaan aiheutuneet kulut. Siviiliprosessilain 154 §:n toisessa momentissa säädetään, että jos osapuoli voittaa oikeudenkäynnin osittain, tuomioistuin päättää kulujen korvaamisesta sen perusteella, missä määrin juttu on voitettu suhteessa kanteen lopullisiin vaatimuksiin. Erityisiä sääntöjä sovelletaan tapauksissa, joissa oikeudenkäyntikulut aiheutuvat jommankumman osapuolen syystä tai osapuolelle sattuneesta tapahtumasta, joissa tuomio annetaan tunnustuksen perusteella, joissa kantaja peruuttaa kanteen tai luopuu siitä ja joissa tuomioistuin ratkaisee riita-asian ja osapuolet osallistuvat sen ratkaisuun (siviiliprosessilain 156–161 §).

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Maksuttomasta oikeusavusta annetun lain (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) mukaan oikeusavun tarkoituksena on taata yhdenvertaisuus lain edessä sekä tarjota Kroatian kansalaisille ja muille henkilöille tehokas oikeussuoja ja mahdollisuus kääntyä tuomioistuimen ja muiden julkisoikeudellisten elinten puoleen yhdenvertaisin edellytyksin kyseisen lain säännösten mukaisesti.

Oikeusapu jaetaan ensisijaiseen ja toissijaiseen oikeusapuun.

Ensisijaiseen oikeusapuun kuuluu

yleisten oikeudellisten tietojen tarjoaminen

oikeudellinen neuvonta

kirjallisten lausuntojen laatiminen julkisoikeudellisille elimille, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle ja kansainvälisille organisaatioille kansainvälisten sopimusten ja näiden elinten toimintasääntöjen mukaisesti

edustaminen oikeudenkäynnissä julkisoikeudellisissa elimissä

oikeudellinen avustaminen tuomioistuimen ulkopuolisissa riidanratkaisumenettelyissä.

Ensisijaista oikeusapua tarjoavat maakunnissa toimivat valtion hallintotoimistot ja Zagrebin kaupungin toimivaltainen hallintoelin, jäljempänä 'toimistot', sekä valtuutetut yhdistykset ja oikeusapuklinikat. Ensisijaista oikeusapua tarjotessaan toimistoilla on valtuudet antaa yleisiä oikeudellisia tietoja ja oikeudellista neuvontaa sekä laatia lausuntoja.

Toissijaiseen oikeusapuun kuuluu

oikeudellinen neuvonta

kirjallisten lausuntojen laatiminen työnantajalle työntekijöiden oikeuksia koskevissa asioissa

kirjallisten lausuntojen laatiminen oikeudenkäynnissä

edustaminen oikeudenkäynnissä

oikeudellinen avustaminen riita-asioiden sovintoratkaisumenettelyissä.

Toissijaista oikeusapua tarjoavat asianajajat.

Toissijaiseen oikeusapuun kuuluu myös

vapautus oikeudenkäyntikulujen maksamisesta

vapautus tuomioistuinmaksujen maksamisesta.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Seuraavat henkilöt ovat oikeutettuja maksuttomaan oikeusapuun:

Kroatian kansalaiset

lapset, joilla ei ole Kroatian kansalaisuutta ja jotka tavataan Kroatian alueelta ilman heistä lain mukaan vastuussa olevaa aikuista

ulkomaalaiset, joilla on väliaikainen oleskelulupa vastavuoroisuuden perusteella tai pysyvä oleskelulupa

tilapäistä suojelua saavat ulkomaalaiset

maassa laittomasti asuvat ulkomaalaiset ja ulkomaalaiset, joilla on lyhytaikainen oleskelulupa, karkotus- ja palauttamismenettelyissä

turvapaikanhakijat, toissijaista suojelua saavat ulkomaalaiset ja heidän perheenjäsenensä, jotka oleskelevat laillisesti Kroatiaassa, oikeudenkäynnissä, joissa oikeusapua ei tarjota tietyn lain nojalla.

Toissijaista oikeusapua voidaan myöntää, jos seuraavat taloudelliset edellytykset täyttyvät:

hakijan ja hänen ruokakuntansa kuukausittaiset kokonaistulot eivät ylitä laskentaperusteen määrää (3 326 kunaa) ruokakunnan jäsentä kohti ja

hakijan ja hänen ruokakuntansa omaisuuden kokonaisarvo ei ylitä laskentaperusteen määrää kerrottuna 60:llä (199 560 kunaa).

Toissijaista oikeusapua voidaan myöntää määrittämättä taloudellista tilannetta, jos hakija on

lapsi, joka pyrkii käyttämään oikeuttaan elatukseen

väkivaltarikoksen uhri, joka hakee oikeudenkäynnissä korvausta rikoksen aiheuttamasta vahingosta

henkilö, joka on oikeutettu tukietuuteen sosiaaliturvajärjestelmän mukaisia oikeuksia säätelevän lainsäädännön mukaisesti, tai

henkilö, joka on oikeutettu etuuksiin Kroatian itsenäisyys sodan veteraanien ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista annetun lain (*Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*) tai sodassa vammautuneiden sotilaiden ja siviilien suojelusta annetun lain (*Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*) nojalla.

Oikeusapua voidaan myöntää myös rajat ylittäviin riita-asioihin. Rajat ylittävä riita-asia on riita-asia, jossa oikeusavun hakijan kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka on muussa kuin siinä EU:n jäsenvaltiossa, jossa oikeudenkäynti pidetään tai jossa tuomio on pantava täytäntöön.

Oikeusapua myönnetään rajat ylittäviin siviili- ja kauppaoikeudellisiin riita-asioihin sekä sovitteluun ja tuomioistuinten ulkopuolisiin sovintoratkaisuihin, virallisten asiakirjojen täytäntöönpanoon ja tällaisia menettelyitä koskevaan oikeudelliseen neuvontaan. Rajat ylittävää oikeusapua koskevia säännöksiä ei sovelleta verotus-, tulli- eikä muihin hallinto-oikeudellisiin menettelyihin.

Rajat ylittävässä riita-asiassa oikeusavun hakijalle myönnetään oikeusapua, jos hän täyttää maksuttomasta oikeusavusta annetussa laissa säädetyt edellytykset. Oikeusapua voidaan poikkeuksellisesti myöntää hakijalle, joka ei täytä maksuttomasta oikeusavusta annetussa laissa säädetyttä edellytystä, mikäli hakija näyttää toteen, että hän ei kykene maksamaan oikeudenkäyntikulua asuinjäsenvaltion ja Kroatian erilaisten elinkustannusten vuoksi.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Ensisijaista oikeusapua voidaan myöntää kaikenlaisiin oikeudellisiin asioihin:

jos hakijalla ei ole riittävästi tietämystä ja kykyä käyttää oikeuttaan

jos hakijalle ei ole tarjottu oikeusapua erityisten säännösten perusteella

jos toimitettu hakemus ei ole ilmeisen perusteeton ja

jos hakijan taloudelliset olosuhteet ovat sellaiset, että ammattimaisesta oikeusavusta maksaminen voisi vaarantaa hakijan ja hänen ruokakuntansa toimeentulon.

Asianajajien tarjoamaa toissijaista oikeusapua ja vapautus oikeudenkäyntikulujen maksamisesta voidaan myöntää seuraavantyyppisissä menettelyissä:

esineoikeutta koskevissa menettelyissä lukuun ottamatta kiinteistörekisteriä koskevia menettelyitä

työsuhdetta koskevissa menettelyissä

perhesuhteita koskevissa menettelyissä lukuun ottamatta menettelyitä, jotka koskevat avioeroa puolisoiden yhteisestä hakemuksesta, silloin kun puolisoilla ei ole yhteisiä tai adoptoituja alaikäisiä lapsia tai lapsia, joiden huoltajina he toimivat lapsen tultua täysi-ikäiseksi

täytäntöönpano- ja turvaamismenettelyissä sellaisen vaatimuksen täytäntöönpanemiseksi tai turvaamiseksi, joka on tulosta oikeudenkäynnistä, johon

voidaan myöntää oikeusapua maksuttomasta oikeusavusta annetun lain säännösten mukaisesti

riita-asioiden sovintoratkaisumenettelyissä

poikkeuksellisesti kaikissa muissa hallinto- ja siviilioikeudellisissa menettelyissä, mikäli se on perusteltua hakijan ja hänen ruokakuntansa elämäntilanteen

vuoksi ja maksuttomasta oikeusavusta annetun lain perustarkoituksen mukaista.

Asianajajien tarjoamaa toissijaista oikeusapua voidaan myöntää edellä mainittuihin oikeudenkäynteihin, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

oikeudenkäynti on luonteeltaan monimutkainen

hakija ei kykene edustamaan itseään

hakijan taloudelliset olosuhteet ovat sellaiset, että ammattimaisesta oikeusavusta maksaminen voisi vaarantaa hakijan ja hänen ruokakuntansa toimeentulon

maksuttomasta oikeusavusta annetun lain 14 §:ssä säädettyjen erityisedellytysten mukaisesti

menettelyä ei ole aloitettu haitantekotarkoituksessa

hakemuksen toimittamispäivää edeltävien kuuden kuukauden kuluessa ei ole hylätty hakijan toimittamaa aiempaa hakemusta sillä perusteella, että hakija

ilmoitti tahallisesti virheellisiä tietoja ja

hakijalle ei ole tarjottu oikeusapua erityisten säännösten nojalla.

Vapautus tuomioistuinmaksuista voidaan myöntää kaikissa oikeudenkäynneissä (siviilioikeudellisissa menettelyissä ja hallinnollisissa riita-asioissa), jos

hakijan taloudelliset olosuhteet ovat sellaiset, että tuomioistuinmaksujen maksaminen voisi vaarantaa hakijan ja hänen ruokakuntansa toimeentulon,

maksuttomasta oikeusavusta annetun lain 14 §:ssä säädettyjen erityisedellytysten mukaisesti. Päätöstä tehtäessä kiinnitetään erityistä huomiota

tuomioistuinmaksujen suuruuteen menettelyssä, jossa vapautusta on pyydetty.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Toimiston on tehtävä päätös toissijaisen oikeusavun myöntämisestä 15 päivän kuluessa hakemuksen toimittamisesta. Jos hakija menettää määräajan

umpeutumisen vuoksi oikeutensa toimiin, joita varten hän hakee oikeusapua, toimiston on tehtävä hakemusta koskeva päätös lyhyemmässä ajassa niin, että

hakija voi toteuttaa toimen määräajassa.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Ensisijaista oikeusapua haetaan ottamalla yhteyttä suoraan sen tarjoajaan (valtuutettuun yhdistykseen, oikeusapuklinikkaan tai toimistoon); erillistä

hakemuslomaketta ei tarvita.

Toissijaista oikeusapua haetaan toimittamalla oikeusapuhakemus siihen tarkoitettulla lomakkeella toimivaltaiselle toimistolle. Oikeusapuhakemuslomakkeita

on saatavilla toimistoissa sekä toimistojen ja oikeusministeriön verkkosivuilla.

Oikeusapuhakemukset rajatylittävissä riita-asioissa ja hakemukset oikeusapuhakemuksen siirtämiseksi rajatylittävissä riita-asioissa on toimitettava

lomakkeilla, jotka on vahvistettu seuraavilla komission päätöksillä: komission päätös 2004/844/EY, tehty 9 päivänä marraskuuta 2004, oikeussuojakeinojen

parantamisesta rajatylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset annetun neuvoston

direktiivin 2003/8/EY mukaisen vakiolomakkeen laatimisesta oikeusapuhakemuksia varten ja komission päätös 2005/630/EY, tehty 26 päivänä elokuuta

2005, oikeusapuhakemusten siirtoon tarvittavan lomakkeen laatimisesta neuvoston direktiivin 2003/8/EY mukaisesti. Molemmat päätökset on julkaistu

Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Rajat ylittävissä riita-asioissa lomakkeet ja kaikki niiden liitteet on toimitettava kroaatin kielelle käännettynä, uutoin hakemus hylätään.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Kun hakemus toimitetaan toimivaltaiselle toimistoon, siihen on liitettävä hakijan ja hänen ruokakuntansa jäsenten kirjallinen suostumus, jossa sallivat

tutustumisen kaikkiin tuloja ja varallisuutta koskeviin tietoihin. Suostumuksessa hakija vahvistaa, että annetut tiedot ovat täsmälliset ja kattavat.

Perheväkivallan uhrit toimittavat suostumuksen, jossa sallivat tutustumisen vain kaikkiin omia tulojaan ja varallisuuttaan koskeviin tietoihin. Suostumusta

eivät toimia sellaiset ruokakunnan jäsenet, jotka osallistuvat oikeudenkäyntiin vastaajan ominaisuudessa tai joiden edut ovat ristiriidassa hakijan etujen

kanssa.

Rajat ylittävissä riita-asioissa oikeusapuhakemukseen liitetään hakemusta koskevan päätöksen tekemiseksi tarvittavat asiakirjat.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Ensisijaista oikeusapua haetaan ottamalla yhteyttä suoraan ensisijaisen oikeusavun tarjoajaan (valuutettuun yhdistykseen, oikeusapuklinikkaan tai -toimistoon); erillistä hakemuslomaketta ei tarvitse täyttää. Toissijaista oikeusapua haetaan toimittamalla hakemus toimivaltaiselle toimistolle, jonka alueella hakijan kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee.

Hakija, jonka kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja joka hakee oikeusapua rajatylittävään riita-asiaan, joka ratkaistaan Kroatiaissa toimivassa tuomioistuimessa, toimittaa oikeusapuhakemuksen Kroatian oikeusministeriöön (vastaanottava viranomainen). Osapuoli, jonka kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka sijaitsee Kroatiaissa ja joka hakee oikeusapua rajatylittävään riita-asiaan, joka ratkaistaan toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa toimivassa tuomioistuimessa, toimittaa hakemuksen kotipaikkansa tai vakituisen asuinpaikkansa toimivaltaiseen toimistoon.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Toissijaista oikeusapua myönnetään hakijalle, joka täyttää oikeusavun myöntämisen edellytykset. Oikeusavun myöntämisestä tehdään päätös. Toimiston on tehtävä hakemusta koskeva päätös 15 päivän kuluessa sen toimittamisesta.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Oikeusapupäätös antaa oikeuden käyttää joitain tai kaikkia toissijaisen oikeusavun muotoja tietyntyyppisessä ja -tasoisessa menettelyssä. Se sisältää oikeusavun saajan henkilötiedot, lyhyen kuvauksen asiasta, johon oikeusapu on myönnetty, hyväksytyt oikeusavun muodon ja laajuuden, tiedot oikeusavun tarjoavasta asianajajasta ja muut päätöksen kannalta olennaiset tiedot.

Kun hakija toimittaa oikeusapuhakemuksen, joka koskee vapauttamista tuomioistuinmaksuista, hänen on ilmoitettava hakemuksesta tuomioistuimelle lausunnossa tai toteuttaessaan jonkin muun oikeudenkäyntiin liittyvän toimen. Lisäksi hänen on toimitettava päätös tuomioistuinmaksuista vapauttamisesta kuuden kuukauden kuluessa lausunnon kirjaamisesta tai jonkin muun oikeudenkäyntiin liittyvän toimen toteuttamisesta.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Toissijaisen oikeusavun myöntämispäätöksessä ilmoitetaan myös asianajaja, joka tarjoaa saajalle oikeusapua. Oikeusavun saajan on toimitettava päätös kyseiselle asianajajalle. Poikkeuksellisesti toimisto nimittää oikeusavun saajalle toisen asianajajan tämän etukäteen antamalla suostumuksella, joka on liitetty oikeusapuhakemukseen.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Kuten edellä on todettu, oikeusavun myöntämispäätös antaa oikeuden käyttää joitain tai kaikkia toissijaisen oikeusavun muotoja tietyntyyppisessä ja -tasoisessa menettelyssä. Päätöksen nojalla oikeusavun saaja voidaan vapauttaa täysin tai osittain asianajajien palkkioista, oikeudenkäyntikuluista (vapautus todistajien, tulkkien, asiantuntijoiden, selvitysten ja tuomioistuimen julkaisujen kulujen ennakkomaksuista) ja tuomioistuinmaksuista.

Oikeusapu myönnetään täysimääräisenä, jos hakija saa toimeentulotukea sosiaaliturvajärjestelmän mukaisten oikeuksien käytöstä annettujen säännösten nojalla – toisin sanoen jos hän saa tukea Kroatian itsenäisyysodan veteraanien ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista annetun lain nojalla tai sodassa vammautuneiden sotilaiden ja siviilien suojelusta annetun lain nojalla – tai jos hakijan ja hänen ruokakuntansa kokonaistulot ovat enintään 50 prosenttia laskentaperusteiden kuukausimäärästä ruokakunnan jäsentä kohti.

Mikäli hakijan ja hänen ruokakuntansa kokonaistulot nousevat yli 50 prosenttiin laskentaperusteesta ruokakunnan jäsentä kohti, oikeusavun määrää vähennetään niin, että jokainen tulojen 10 prosentin lisäys pienentää oikeusapua 10 prosentilla, mutta kuitenkin niin, että oikeusavun määrä on vähintään 50 prosenttia oikeusapua varten määritetyistä kuluista.

Jos oikeusapua ei ole myönnetty täysimääräisenä, hakija voi tehdä oikeusministeriölle valituksen päätöksen siitä osasta, jossa oikeusapu hylättiin. Valituksen tekeminen ei viivästytä myönnetyn oikeusavun käyttämistä. Jos oikeusministeriö hylkää valituksen, sen päätöstä vastaan voidaan panna vireille hallinnollinen menettely.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Kun myönnetyn oikeusavun määrää on rajoitettu, ylimenevän osan kuluista maksaa oikeusavun saaja. Jos oikeusavun saaja voittaa jutun, tuomioistuin määrää vastapuolen korvaamaan oikeudenkäynnin kustannukset saajalle.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Oikeusapuhakemuksessa voi pyytää oikeusapua siviilioikeudellisen menettelyn molempiin vaiheisiin. Ylimääräisten oikeussuojakeinojen valmistelemiseksi on tehtävä erillinen hakemus, jonka perusteella tehdään erillinen, vain kyseistä oikeustoimea koskeva päätös.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Jos oikeusavun saajan ja hänen ruokakuntansa taloudellinen tilanne kohenee oikeudenkäynnin aikana siinä määrin, että jos tämä kohentunut tilanne olisi vallinnut hakemushetkellä, se olisi vaikuttanut hakijan oikeuteen saada oikeusapua ja tämän oikeusavun laajuuteen, toimivaltainen toimisto kumoaa oikeusapupäätöksen kokonaan tai osittain. Oikeusavun saajien on ilmoitettava toimistolle taloudellisen tilanteensa kohentumisesta kahdeksan päivän kuluessa päivästä, jolloin muutos tuli heidän tietoonsa. Oikeusavun saaja voi tehdä oikeusministeriölle valituksen päätöksestä, jolla päätös oikeusavun myöntämisestä kumotaan, 15 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Oikeusministeriön päätöstä vastaan voidaan panna vireille hallinnollinen menettely.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Oikeusavun hakija tai saaja voi tehdä valituksen toimiston tekemästä oikeusavun epäämistä koskevasta päätöksestä tai päätöksen siitä osasta, jolla oikeusavun myöntäminen täysimääräisenä evätään, 15 päivän kuluessa päätöksen vastaanottamisesta. Oikeusministeriön on tehtävä päätös valituksesta kahdeksan päivän kuluessa perustellun valituksen vastaanottamisesta. Oikeusministeriön päätöstä vastaan voidaan panna vireille hallinnollinen menettely.

Lisätietoja:

 [Oikeusministeriön verkkosivusto](#)

Maksuttomasta oikeusavusta annettu laki (Kroatian virallisen lehden (*Narodne novine*, NN) nrot 143/13 ja 98/19)

Siviiliprosessilaki (NN, nrot 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – konsolidoitu teksti, 25/13, 89/14, 70/19)

Päivitetty viimeksi: 24/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Italia

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

(Oikeuslähteet) – Oikeudenkäyntikulujen ja samalla myös oikeusavun luokista ja menettelyistä säädetään kattavasti 30. toukokuuta 2002 annetussa presidentin asetuksessa (*decreto del Presidente della Repubblica*) nro 115 (*GURI* nro 139/2002) – sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 7. maaliskuuta 2019 annetulla asetuksella (*decreto legislativo*) nro 24 (*GURI* nro 72, 26.3.2019), jolla oikeusapu ulotetaan koskemaan etsintäkuulutettuja henkilöitä, joihin sovelletaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevia menettelyjä. Se sisältää oikeudenkäyntikuluja koskevien säännösten koonnoksen (*Testo Unico*) (74–145 §, erityisesti 74–89 §:n yhteiset säännökset sekä oikeusapua siviili-, hallinto-, tilintarkastus- ja veromenettelyissä koskevat erityissäännökset, 119–145 §).

Kesäkuun 13. päivänä 1942 annetussa laissa nro 794, sellaisena kuin se on muutettuna, säädetään asianajajien palkkioista siviilioikeudellisissa, kauppaoikeudellisissa, hallinnollisissa ja verotukseen liittyvissä menettelyissä. Yksittäisistä oikeudellisista palveluista maksettavat palkkiot määräytyvät vuonna 1994 annetussa ministeriön asetuksessa (*decreto ministeriale*) nro 585 säädetyn tariffin perusteella.

(Oikeudenkäyntikulut) – Laajasti tulkittuna siviilioikeudellisten ja kauppaoikeudellisten menettelyjen kulut sisältävät sekä oikeudenkäyntimenettelyn kulut että oikeudellisesta edustuksesta aiheutuvat kulut ja palkkiot.

Oikeudenkäyntikulut koostuvat asiarekisteriin kirjaamisesta perittävistä vakiomaksusta ja muista mahdollisista kuluista (kuten asiantuntijalausunnoista ja asiakirjojen kopioinnista aiheutuvista kuluista).

Vuonna 2002 hyväksytyssä säännösten koonnoksessa nro 115 tarkoitettu vakiomaksu on maksettava jokaisessa oikeusasteessa, myös konkurssi- ja hakemuslainkäyttömenettelyissä, ellei siitä ole myönnetty lakisääteistä vapautusta.

Maksua ei peritä etenäkään henkilö- ja perheoikeudellista asemaa koskevissa menettelyissä, kuten siviili prosessilain (*codice di procedura civile*) IV osassa säädetään (esimerkiksi asumuserotapaukset, alaikäisiä koskevat säännökset, aviopuolisojen väliset varallisuussuhteet ja pakolaisaseman tunnustaminen), ennalta ehkäisevissä menettelyissä (esimerkiksi takavarikointi velkojen turvaamiseksi), kiinteistörekisteriin liittyvissä menettelyissä, toimitusta ja luovutusta koskevissa täytäntöönpanomenettelyissä, elatusmaksuja koskevissa menettelyissä, kaikissa lapsia koskevissa menettelyissä (esimerkiksi vanhempainvastuuta koskevissa menettelyissä) sekä toimivaltaa ja tuomiovaltaa koskevissa asioissa.

Asianosaisen on esitettävä maksuvapautusperusteet asianmukaisesti vireillepanoasiakirjassa.

Vakiomaksua ei peritä rikosoikeudellisissa menettelyissä vahingonkorvauksen saamiseksi nostetuissa siviilikanteissa, jos vaatimuksena on ainoastaan rikosentekijän yleinen tuomitseminen vahingonkorvausvelvolliseksi. Jos haetaan tiettyä korvaussummaa, väliaikainen vahingonkorvaus mukaan lukien, maksu peritään, jos hakemus hyväksytään. Maksu vaihtelee **62 euron vähimmäismäärän ja 930 euron enimmäismäärän** välillä asian luonteesta ja arvosta riippuen.

(Maksuvelvollisuus) – Kunkin asianosaisen on maksettava jättämiensä tai pyytämiensä menettelyyn liittyvien asiakirjojen kustannukset ja maksettava kanteen kannalta välttämättömistä asiakirjoista, jos sitä edellytetään lainsäädännössä tai jos tuomioistuimella on velvoitusta siihen (esimerkiksi asiantuntijalausunnoista perittävät palkkiot). Jos asianosainen on oikeutettu oikeusapuun, valtio vastaa kustannuksista.

Vakiomaksu peritään asianosaiselta, joka panee asian vireille, nostaa alkuperäisen kanteen tai vaatii täytäntöönpanomenettelyssä jakamista tai myyntiä. Asian arvo mainitaan vireillepanoasiakirjan vaatimuksissa. Asianosainen, joka muuttaa vaatimusta, jättää vastakanteen tai tulee väliin itsenäisesti ja lisää siten asian arvoa, on velvollinen maksamaan lisämaksun.

(Kulujen maksamisvelvoitteeseen sovellettavat perusteet) – Siviili prosessilain 91 §:ssä säädetyn yleisen periaatteen mukaan tuomioistuimella on velvoitusta hävinneen osapuolen korvaamaan voittaneen osapuolen oikeudenkäyntikulut.

Tuomioistuimella on kulujen suhteen harkintavaltaa, ja se voi velvoittaa korvaamaan ne osittain tai kokonaan oikeusriidan kokonaistuloksen perusteella.

Tuomioistuimen on otettava huomioon, missä määrin kanteen on kokonaisuudessaan perusteltu. Päätökseen voidaan hakea muutosta.

Hävinneen osapuolen on korvattava voittaneen osapuolen asianajokulut ja palkkiot sekä kaikki tuomioistuimen nimeämille asiantuntijoille tai asiantuntijatodistajille maksetut palkkiot. Hävinneen osapuolen on korvattava myös muut menettelyyn liittyvät kulut, jotka maksetaan tuomioistuimen kirjaajalle yhdessä tuomion tiedoksi antamisesta aiheutuvien kulujen kanssa.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Italian oikeusjärjestykseen sisältyvän oikeusapujärjestelmän kautta tarjotaan puolustusta vähävaraisille kansalaisille, joiden puolustusargumentit eivät ole ilmeisen perusteettomia, Italiassa laillisesti oleskeleville muiden maiden kansalaisille silloin, kun tilanne tai tosiseikat johtavat oikeudelliseen menettelyyn, sekä kansalaisuudettomille henkilöille (presidentin asetuksen nro 115/2002 119 §). Tällaiset henkilöt vapautetaan tiettyjen kulujen maksamisvelvollisuudesta (*spese prenotate a debito* eli ennalta maksetut tuomioistuinmaksut), ja valtio maksaa muut kulut.

Oikeusapuun oikeutetuilta ei peritä tiettyjä maksuja, ja valtio maksaa muut maksut. Ensin mainittuihin sisältyvät vakiomaksu, virallisesta pyynnöstä tehtävistä tiedoksiannoista maksettavat kertakorvaukset, tietyt maksut (rekisterimaksut, kiinnitysmaksut ja maarekisterimaksut) sekä kopiointimaksut.

Valtio maksaa seuraavat kulut:

avustajien palkkiot ja kulukorvaukset

tuomareille, viranomaisille ja oikeusviranomaisille tehtäviensä hoitamisesta tuomioistuimen ulkopuolella aiheutuneet matkakorvaukset ja kulut

todistajille, tuomioistuinten henkilöstölle ja asiantuntijatodistajille aiheutuneet matkakorvaukset ja kulut sekä viimeksi mainituille tehtäviensä hoitamisesta aiheutuneet kulut

tuomiota koskevan oikeudellisen tiedotteen julkaisemisesta aiheutuneet kulut

virallisesta pyynnöstä tehtävistä tiedoksiannoista aiheutuneet kulut

lastenhoitoraha.

Valtiolla on oikeus saada korvaus, ja jos se ei saa rahoja takaisin hävinneeltä osapuolelta, se voi vaatia oikeusapuun oikeutetulta osapuolelta takaisinmaksua,

jos oikeusavun saaja voittaa asian tai riidan sovittelun ja hänelle maksetaan vähintään kuusi kertaa kulujen määrä tai

jos asia peruutetaan tai sen käsittely lopetetaan.

Eriytysäännöksillä varmistetaan korvauksen saaminen silloin, kun asia poistetaan asiarekisteristä tai sen käsittely lopetetaan siitä syystä, että osapuolet jättävät toimimatta tai eivät täytä oikeudellisia vaatimuksia.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Siviilioikeudellisissa menettelyissä ja hakemuslainkäyttömenettelyissä (esimerkiksi asumuserossa, lasten huoltajuuteen liittyvissä asioissa tai vanhempainvastuuta koskevissa ratkaisuisissa) vähävaraiset kansalaiset ovat oikeutettuja oikeusapuun voidakseen puolustautua, jos heidän argumenttinsa eivät ole ilmeisen perusteettomia.

Kansalaisuudettomia henkilöitä ja maassa laillisesti oleskelevia toisen maan kansalaisia kohdellaan samalla tavoin kuin Italian kansalaisia, jos he ovat oleskelleet Italiassa laillisesti päivänä, jona oikeudelliseen menettelyyn johtanut tilanne tai tosiseikka tapahtui. Myös voittoa tavoittelemattomat järjestöt tai yhdistykset, jotka eivät harjoita kaupallista toimintaa, voivat olla oikeutettuja oikeusapuun. Oikeusapuun oikeutettuja ovat siis paitsi hyväntekeväisyttä harjoittavat tai köyhille koulutusta tarjoavat voittoa tavoittelemattomat järjestöt, jotka ovat oikeutettuja siihen jo lain nro 217/90 nojalla, kuten myös lain nro 281/98 5 §:ssä esitettyyn luetteloon sisältyvät kuluttajajärjestöt ja käyttäjät.

Presidentin asetuksen nro 115/2002 76 §:ssä säädetään, että hakija voi olla oikeutettu oikeusapuun, jos hänen viimeisimmässä veroilmoituksessa mainittu verotettava vuositulo on enintään 11 493,82 euroa (16. tammikuuta 2018 annettu ministeriön asetus, *GURI* nro 49, 28.2.2018).

Tulorajoja mukautetaan kahden vuoden välein oikeusministeriön asetuksella valtiovarainministeriötä kuullen (presidentin asetuksen nro 115/2002 77 §), ja mukautuksessa otetaan huomioon Italian tilastokeskuksen ISTATin kahden edellisen vuoden ajalta määrittelmän ruumiillisen työn ja toimistotyön tekijöiden perheiden kuluttajaindeksin vaihtelu.

Jos asianomainen osapuoli asuu yhdessä aviopuolison, rekisteröidyn parisuhteen toisen osapuolen tai muiden perheenjäsenten kanssa, tuloihin sisällytetään hakijan tulojen lisäksi kunkin perheenjäsenen saman ajanjakson aikana ansaitsemat kokonaistulot.

Kunkin hakijan kanssa samassa taloudessa asuvan perheenjäsenen, jonka tulot lisätään hakijan tuloihin, kohdalla tuloraja on rikosoikeudellisissa menettelyissä 1 032,91 euroa.

On syytä huomioda, että hakijan saama elatusapu on otettava huomioon 76 §:ssä tarkoitettua määrää laskettaessa, ellei sitä makseta kertasuorituksena. Myös lainvastaisesta toiminnasta saadut tulot vaikuttavat oikeuteen saada oikeusapua. On selvennettävä, ettei tulotarkastuksissa voida käyttää automaattisia menettelyjä, vaan niissä on tarkasteltava yksittäisen tapauksen erityispiirteitä. Näin vältetään se, että tuomioita, jotka eivät ole lainvoimaisia, pidettäisiin merkityksellisinä, mikä loukkaisi syyttömysolettamaa. Oikeusavun epäminen sellaisen tuomion perusteella, joka ei ole lainvoimainen ja josta tulojen voidaan päätellä olevan peräisin lainvastaisesta toiminnasta, on siten lainvastaista (ylimmän rikostuomioistuimen (*Corte Penale di Cassazione*) neljännen jaoston tuomio 20.2.2013, nro 18591).

Poikkeus: yksilön oikeuksia koskeissa asioissa ja menettelyissä, joissa hakijan edut ovat ristiriidassa hänen kanssaan samassa taloudessa asuvien muiden henkilöiden etujen kanssa, otetaan huomioon pelkästään henkilökohtaiset tulot.

Oikeus oikeusapuun pysyy voimassa menettelyn kaikissa vaiheissa tai oikeusasteissa. Rikosoikeudellisista asioista poiketen oikeusapuun oikeutettu, joka häviää asian, ei voi siviilioikeudellisissa ja hallinnollisissa asioissa kuitenkaan käyttää oikeusapua tuomiota koskevassa muutoksenhaussa hakematta sitä uudelleen.

Oikeus oikeusapuun siviilioikeudellisissa menettelyissä ei myöskään tarkoita sitä, että valtio vastaa kuluista, jotka asiakas veloitetaan maksamaan asian voittaneelle toiselle osapuolelle, koska valtio vastaa apuun oikeutetun osapuolen puolesta ainoastaan hänen avustajansa palkkiosta ja kulukorvauksista ottaen huomioon hänen epävakaa taloudellisen tilanteensa ja sen, etteivät hänen vaatimuksensa ole ilmeisen perusteettomia (ks. vuonna 2012 annettu ylimmän siviilituomioistuimen (*Corte civile di Cassazione*) tuomio nro 10053).

Erityistapaukset

Presidentin asetuksen nro 115/2002 76 §:n 1 momentissa säädetystä tuloarvoista poiketen oikeusavun myöntämiseen voidaan joissakin tapauksissa soveltaa seuraavia poikkeuksia:

Rikoslain (*codice penale*) 572, 583-bis, 609-bis, 609-quater, 609-octies ja 612-bis §:ssä tarkoitettujen rikosten kohteeksi joutuneet henkilöt sekä rikoslain 600, 600-bis, 600-ter, 600-quinquies, 601, 602, 609-quinquies ja 609-undecies §:ssä tarkoitettujen rikosten kohteeksi joutuneet alaikäiset voivat olla oikeutettuja oikeusapuun sekä poikkeuksiin lakisääteisistä (76 §:n 4-ter momentti) tuloarvoista.

Tuomioistuimenmenettelyihin missä tahansa ominaisuudessa osallistuvilla ilman huoltajaa olevilla alaikäisillä on oikeus saada tietoa mahdollisuudesta nimetä oikeudenkäyntiavustaja, myös hänen edunvalvojansa tai vanhempainvastuussa olevan henkilön kautta, 4. toukokuuta 1983 annetun lain nro 184, sellaisena kuin se on muutettuna, 3 §:n 1 momentin mukaisesti, sekä hakea sovellettavan lainsäädännön perusteella oikeusapua missä tahansa asian käsittelyn vaiheessa tai missä tahansa oikeusasteessa (76 §:n 4-quater momentti).

Alaikäiset tai täysi-ikäiset lapset, jotka ovat taloudellisesti avun tarpeessa ja ovat menettäneet vanhemman, koska tämän on murhannut hänen aviopuolisonsa riippumatta siitä, olivatko he asumerossa tai eronneet avioliitosta, rekisteröidyssä parisuhteessa olleet kumppani, vaikka rekisteröity parisuhde olisi päättynyt, tai henkilö, jonka kanssa hän oli yhdessä asumista sisältävässä intiimissä, pitkäaikaisessa suhteessa, voivat olla oikeutettuja oikeusapuun sekä poikkeuksiin lakisääteisistä tuloarvoista hakemalla tätä oikeutta poikkeuksellisesti asiaan liittyviin rikosoikeudellisiin menettelyihin ja kaikkiin rikoksesta johtuviin siviilioikeudellisiin menettelyihin, täytäntöönpanomenettelyt mukaan luettuina (76 §:n 4-quater momentti).

Terroritekojen tai vastaavien tekojen uhrin tai heidän jälkeensä jääneet henkilöt (lain nro 206/204 10 §:n 1 momentti) voivat olla oikeutettuja oikeusapuun.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Kuten edellä todettiin, siviilioikeudellisissa menettelyissä ja hakemuslainkäyttömenettelyissä (esimerkiksi asumerossa, lasten huoltajuuteen liittyvissä asioissa tai vanhempainvastuuta koskeissa ratkaisuisissa) vähävaraiset kansalaiset ovat oikeutettuja oikeusapuun voidakseen puolustautua, jos heidän argumenttinsa eivät ole ilmeisen perusteettomia.

Oikeusapu voidaan evätä seuraavin subjektiivisin perustein:

Hakija on tuomittu lainvoimaisella tuomiolla rikoksista, jotka liittyvät tulovero- ja arvonalisäveropetoksia koskevien säännösten rikkomiseen.

Hakijaa avustaa yksi tai useampi avustaja lukuun ottamatta avustajaa, joka on nimetty osallistumaan rikosoikeudelliseen menettelyyn etäyhteyksin asioissa, joihin sovelletaan lakia nro 11/1998.

Seuraavissa edellä mainituista poikkeavissa tapauksissa voidaan kuitenkin olettaa, että hakijalla on riittävästi varoja:

Tapaukset, joissa siirretään toisten saatavia ja korkoja (ellei siirtoa tehdä aikaisempien saatavien tai korkojen maksuna).

Tulojen katsotaan ylittävän asetetut enimmäismäärät tapauksissa, joissa henkilöt tuomitaan lainvoimaisella tuomiolla rikoslain 416-bis §:ssä ja 23.

tammikuuta 1973 annetussa presidentin asetuksessa nro 43 tarkoitettujen säännösten koonnoksen 291-quater §:ssä tarkoitettuihin rikoksista, rajoittuen 9.

lokakuuta 1990 annetussa presidentin asetuksessa nro 309 tarkoitettujen säännösten koonnoksen 80 §:n ja 74 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin raskauttaviin tilanteisiin, sekä rikoksista, jotka on tehty edellä mainitussa 416-bis §:ssä määritetyillä olosuhteilla hyödyntämällä tai kyseisessä pykälässä tarkoitettujen järjestöjen toiminnan helpottamiseksi. Toisin osoittaminen on kuitenkin sallittua (vuonna 2010 annettu perustuslakituomioistuimen (*Corte costituzionale*) tuomio nro 139).

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Hätätilanteita varten ei ole erityismenettelyä. On kuitenkin todettava, että säännösten koonnoksen 126 §:n mukaan asianajajayhdistys (*Consiglio dell'ordine degli avvocati*) voi kymmenen päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä tai vastaanottamisesta edellytysten täytyessä myöntää hakijalle alustavasti oikeusavun etukäteen.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Siviilioikeudellisissa menettelyissä säännösten koonnoksen 79 ja 122 §:ssä säädetyn menetelmän laadittu ja sisällöltään kyseisten pykälien mukainen oikeusapuhakemus on toimitettava tai lähetettävä kirjattuna kirjeenä asianajajayhdistykselle, ja tämän voi tehdä ainoastaan hakija tai hänen avustajansa.

Ei ole selvää, edellyttääkö kirjattu lähetys vastaanottoilmoitusta. Tämän vuoksi sitä ei pidetä edellytyksenä oikeusavun saamiselle, vaan se on hakijan harkinnanvarainen asia.

Hakemuslomakkeita saa asianajajayhdistyksen toimistoista.

Siviilioikeudellisissa menettelyissä oikeusavun hakemuslomakkeet on toimitettava siihen **asianajajayhdistyksen toimistoon**, joka on toimivaltainen paikassa, joka on asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimipaikka

paikassa, joka on asiakysymyksen ratkaisemiseen toimivaltaisen tuomioistuimen toimipaikka, jos menettely on edelleen vireillä

paikassa, joka on valituksenalaisen tuomion antaneen tuomioistuimen kotipaikka, korkeimpaan oikeuteen (*Corte di cassazione*), ylimpään hallintotuomioistuimeen (*Consiglio di Stato*) tai tilintarkastustuomioistuimeen (*Corte dei Conti*) tehtävien valitusten osalta.

Presidentin asetuksen nro 115/2002 78 §:n mukaista hakemusta ei voida ottaa käsiteltäväksi, jos hakija ei ole allekirjoittanut sitä. Avustajan on todistettava allekirjoitus oikeaksi, tai se on todennettava noudattamalla 28. joulukuuta 2000 annetun presidentin asetuksen nro 445 38 §:n 3 momentissa säädettyjä menettelyjä.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Hakijan allekirjoittama hakemus on tehtävä yksinkertaiselle (leimaamattomalle) paperille, ja sen on (edellä mainitun presidentin asetuksen 79 §:n mukaisesti) sisällettävä

oikeusapupyyntö

hakijan ja hänen kanssaan samassa taloudessa olevien henkilöiden henkilötiedot ja verotunnisteet

selvitys hakemusta edeltävän vuoden tuloista (oma ilmoitus)

vakuutus, jossa sitoudutaan ilmoittamaan kaikista oikeusavun saamisen kannalta merkityksellisistä tulojen muutoksista

tieto siitä, onko asia jo vireillä

seuraavan istunnon päivämäärä

vastapuolen tiedot ja asuinpaikka

tosiseikkoja koskevat ja oikeudelliset perusteet vaatimuksen perusteltavuuden arviointia varten

todisteet (esim. asiakirjat, yhteystiedot, todistajanlausunnot ja asiantuntijalausunnot, joiden jäljennökset liitetään hakemukseen).

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Kuten edellä todettiin, siviilioikeudellisissa menettelyissä oikeusavun hakemuslomakkeet on toimitettava sen **asianajajayhdistyksen toimistoon**, joka on toimivaltainen

paikassa, joka on asiaa käsittelevän tuomioistuimen toimipaikka

paikassa, joka on asiakysymyksen ratkaisemiseen toimivaltaisen tuomioistuimen toimipaikka, jos menettely on edelleen vireillä

paikassa, joka on valituksenalaisen tuomion antaneen tuomioistuimen kotipaikka, korkeimpaan oikeuteen, ylimpään hallintotuomioistuimeen tai tilintarkastustuomioistuimeen tehtävien valitusten osalta.

Rikosoikeudellisissa menettelyissä hakemukset on toimitettava siihen tuomioistuimeen, jossa asia on vireillä. Jos asia on vireillä korkeimmassa oikeudessa, toimivaltainen on valituksenalaisen tuomion antanut tuomioistuin (edellä mainitun presidentin asetuksen 93 ja 96 §).

Hakijan tai hänen avustajansa on toimitettava hakemus asiaa käsittelevän tuomioistuimen kirjaajalle tai lähetettävä se hänelle kirjattuna kirjeenä.

Jos hakija on säilöönottettuna tai vangittuna, hakemuksen voi vastaanottaa rangaistuslaitoksen johtaja tai oikeuspoliisi.

Hakemusta ei voi esittää enää käsittelyn suullisessa vaiheessa.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Hakijalle ja tuomioistuimelle lähetetään jäljennös asiakirjasta, jolla asianajajayhdistys hyväksyy, hylkää tai jättää tutkimatta hakemuksen.

Hakemuksen jättämisen jälkeen asianajajayhdistys

arvioi vaatimuksen perusteltavuutta ja kelpoisuusvaatimusten täyttymistä

antaa kymmenen päivän kuluessa jonkin seuraavista ratkaisuista:

hakemus hyväksytään

hakemus jätetään tutkimatta

hakemus hylätään

lähettää jäljennöksen ratkaisusta hakijalle, toimivaltaiselle tuomioistuimelle ja verohallinnolle ilmoitettujen tulojen tarkastamista varten.

Jos asianajajayhdistys hylkää tai jättää tutkimatta hakemuksen, se voidaan siirtää asiaa käsittelevään tuomioistuimeen, joka tekee päätöksen määräyksen muodossa. Asetettua määräaikaa on noudatettava.

Kun tarkastukset on saatettu päätökseen, tuomioistuin antaa perustellun määräyksen, jossa todetaan, etteivät tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyty tai että hakemus hyväksytään tai hylätään.

Kun määräys on annettu, tuomioistuimen kirjaaja antaa sen tiedoksi hakijalle.

Rikosoikeudellisissa menettelyissä tuomioistuimen on kuitenkin annettava määräys kymmenen päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä tai vastaanottamisesta.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

-

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Oikeusavun saajat voivat nimetä avustajan sen muutoksenhakutuomioistuimen (*Corte d'appello*) tuomiopiirin, jossa on asiakysymyksen ratkaisemiseen toimivaltaisen tuomioistuimen tai tuomioistuimen, jossa asia on vireillä, toimipaikka, asianajajayhdistysten laatimista oikeusavustajien luetteloista.

Oikeusavun saajat voivat lainsäädännön salliessa nimetä myös asiantuntijatodistajan.

Jos asia on vireillä korkeimmassa oikeudessa, avustaja valitaan sen muutoksenhakutuomioistuimen tuomiopiirin, jossa on valituksenalaisen tuomion antaneen tuomioistuimen toimipaikka, asianajajayhdistysten laatimista oikeusavustajien luetteloista.

Oikeusavustajien luettelo koostuu ammattilaisista, jotka ovat hakeneet luetteloon merkitsemistä ja joilla on puolustukseen tarvittava pätevyys.

Päätöksessään avustajien luetteloon sisällyttämisestä asianajajayhdistys ottaa huomioon heidän pätevyytensä ja vähintään kuuden vuoden aikana hankkimansa ammatillisen kokemuksen sekä sen, ettei heille ole määrätty kurinpitoseuraamuksia.

Avustaja voidaan poistaa luettelosta milloin tahansa. Luettelo päivitetään vuosittain ja asetetaan yleisön saataville kaikissa tuomiopiirin oikeustoimistoissa.

Osapuolta, jolle on myönnetty oikeusapua, edustavien avustajien on pyydettävä ilmoitusta asian käsittelyn keskeyttämisestä, jos se poistetaan asialuettelosta osapuolten toimimatta jättämisen perusteella (siviiliprosessilain 309 §:n mukaisesti). Tämän veloitteen noudattamatta jättäminen on kurinpitoasia.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Oikeusavun saajilta (edellä mainitun presidentin asetuksen 107 §) ei peritä tiettyjä kuluja, ja lopuista kuluista vastaa valtio presidentin asetuksen nro 115 /2002 131 §:n mukaisesti. Oikeusapu kattaa kaikki lakisääteiset oikeudenkäyntikulut, myös hakijaa puolustavan asiantuntijatodistajan nimeämisen. Se ei kuitenkaan kata tuomioistuimen ulkopuolisia konsultaatioita.

Hakijan avustajan palkkiot ja kulukorvaukset maksaa tuomioistuin kussakin asian käsittelyn vaiheessa ja kussakin oikeusasteessa sekä aina palvelussuhteen päätyttyä.

Myös tuomarin avustajan ja hakijaa puolustavan asiantuntijatodistajan kulukorvaukset ja palkkiot maksetaan.

Maksumääräys annetaan tiedoksi oikeusavun saajalle ja asianosaisille, myös syyttäjälle, jotka voivat riitauttaa sen.

Hakijan avustaja, tuomarin avustaja ja hakijaa puolustava asiantuntijatodistaja eivät saa pyytää tai vastaanottaa asiakkaaltaan muuta palkkiota tai korvausta kuin lakisääteisen palkkion tai korvauksen. Kaikki tämän vastaiset sopimukset ovat mitättömiä, ja kaikki tämän kiellon rikkomiset ovat vakavia kurinpitosääntöjen rikkomisia.

Rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä nostetussa siviilikanteessa oikeudenkäyntikuluihin sovelletaan säännösten koonnoksen 108 §:ää. Yleisesti ottaen oikeus saada oikeusapua antaa saajalle kuitenkin samat oikeudet kuin yleisten säännösten soveltamisalaan kuuluvat oikeudet.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa loppuista kustannuksista?

Oikeusapua koskevilla säännöksillä ei säädetä osittaisesta avusta.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Oikeus saada oikeusapua kattaa kaikki oikeusasteet ja asian käsittelyn vaiheet sekä kaikki johdetut menettelyt tai oikeudenkäyntiin muutoin liittyvät menettelyt (kuten täytäntöönpanon).

Jos oikeusapua saava osapuoli häviää asian, hän ei kuitenkaan voi käyttää oikeusapua tuomiota koskevassa muutoksenhaussa rikosoikeudellisissa menettelyissä esitettäviä korvausvaatimuksia lukuun ottamatta.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Jos oikeusavun saajan tuloissa tapahtuu oikeudenkäyntimenettelyn aikana muutoksia, jotka vaikuttavat hän oikeuteensa saada oikeusapua, asiaa käsittelevä tuomioistuin peruuttaa avun.

Asiaa käsittelevä tuomioistuin voi peruuttaa oikeusavun milloin tahansa, jos käy ilmi, etteivät kelpoisuuskriteerit ole täyttyneet tai että asianomainen osapuoli on menetellyt vilpillisesti tai törkeän huolimattomasti.

Oikeusavun peruuttaminen tulee voimaan tulojen muutoksen todentamisajankohdasta alkaen, mutta muissa tapauksissa se tulee voimaan taannehtivasti ja edellyttää valtion maksamien määrien palauttamista.

Jos ilmenee, että on annettu vääriä lausuntoja, talousvirasto vaatii oikeusavun peruuttamista ja välittää todisteet syyttäjälle, joka vastaa asiaa koskevan rikosoikeudellisen menettelyn vireillepanosta.

Oikeusviranomaisten pyynnöstä tai talousvirastojen aloitteesta oikeudenkäyntimenettelyn aikana voidaan tarkastaa uudelleen, että kelpoisuuskriteerit täytyvät edelleen.

Tuloja koskevista vääristä lausunnoista voidaan määrätä 1–5 vuoden pituinen vankeusrangaistus ja 309,87–1 549,37 euron suuruinen sakko.

Vankeusrangaistus pitenee tai sakko suurenee, jos hakija on saanut tai saa edelleen oikeusapua väärän lausunnon perusteella.

Tuomio johtaa oikeusavun taannehtivaan peruuttamiseen ja valtion maksamien määrien perimiseen takaisin rikkomukseen syyllistyneeltä (ks. edellä mainitun presidentin asetuksen 136 §).

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Jos toimivaltainen asianajajayhdistys hylkää tai jättää tutkimatta oikeusapuhakemuksen, hakija voi saattaa asian asiaa käsittelevään tuomioistuimeen, joka tekee päätöksen määräyksen muodossa.

Rikosoikeudellisten menettelyjen osalta presidentin asetuksen 99 §:ssä kuitenkin säädetään, että hakija tai hänen avustajansa voi valittaa oikeusavun epäämisestä sen tuomioistuimen tai muutoksenhakutuomioistuimen presidentille, johon hakemuksen hylännyt tuomari kuuluu, 20 päivän kuluessa hakemuksen hylkäämistä koskevan päätöksen tiedoksi antamisesta.

Päivitetty viimeksi: 25/06/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Luxemburg

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Oikeusavun perusteella voidaan maksaa seuraavat oikeudenkäyntikulut:

leimaverot ja rekisteröintiverot

kirjaamomaksut

haastemiesten maksut ja kulut

asiantuntijoiden kulut ja palkkiot

kääntäjien ja tulkkien palkkiot

notaarien kulut ja palkkiot

todistajille suoritettavat korvaukset

matkakulut

julkaisukulut

asianajajien palkkiot ja korvaukset

kirjaamisiin, kiinnityksiin ja panttauksiin liittyvät kulut ja maksut

oikeudellisten asiantuntijalausuntojen kulut.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Oikeusapu tarkoittaa sitä, että luonnollinen henkilö, jonka varat ovat riittämättömät, voi saada asianajajalta oikeudellista apua tai oikeusneuvontaa määrättyssä asiassa.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Henkilöt, joilla ei ole riittävästi varoja, saavat oikeusapua etunsa puolustamiseen, jos he ovat

Luxemburgin kansalaisia tai

ulkomaan kansalaisia, joilla on lupa asua Luxemburgissa, tai

Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisia tai

ulkomaan kansalaisia, joilla on samanlainen oikeus oikeusapuun kuin Luxemburgin kansalaisella kansainvälisen sopimuksen nojalla, tai

kolmansien maiden kansalaisia, jotka oleskelevat Luxemburgissa laittomasti maksamatta jääneen palkan vuoksi työlainsäädännön (*Code de travail*) 572-7 §:n nojalla.

Oikeusapua voidaan myöntää myös kenelle tahansa muulle ulkomaalaiselle, jonka varat ovat riittämättömät, ulkomaalaisten turvapaikka-, maahantulo-, oleskelu-, sijoittautumis- ja maastamuutto-oikeutta koskevia oikeudenkäyntejä varten.

Varojen riittämättömyys määritetään hakijan ja hänen talouteensa kuuluvien jäsenten bruttotulojen ja varallisuuden perusteella.

Oikeusapua ei anneta henkilölle, jonka kanteelle ei lähtökohtaisesti vaikuttaisi olevan perusteita, jonka kanteella ei ole mahdollisuutta menestyä tai jonka kanteesta mahdollisesti aiheutuvat kulut vaikuttavat liian suurilta sen tavoitteeseen nähden.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Oikeusapua myönnetään kantajille ja vastaajille sekä tuomioistuimessa että tuomioistuimen ulkopuolella käsiteltävää riidatonta asiaa tai riita-asiaa varten. Sitä voidaan hakea mihin tahansa kanteeseen, jota käsitellään yleisessä tuomioistuimessa tai hallintotuomioistuimessa. Oikeusapua voidaan myöntää myös oikeuden säilyttäviä toimia ja sellaisia menettelyjä varten, joilla oikeuden päätös tai muu täytäntöönpanoasiakirja pannaan täytäntöön. Oikeusapua ei kuitenkaan myönnetä moottoriajoneuvojen omistajille tällaisen ajoneuvon käytöstä johtuvissa riidoissa. Oikeusapua ei myönnetä myöskään kauppiaille, teollisuusyrittäjille eikä käsityöläisille tai vapaiden ammattien harjoittajille heidän kaupalliseen tai ammatilliseen toimintaansa liittyvässä riita-asiaassa, paitsi asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa. Yleensä sitä ei myöskään voida myöntää riita-asioihin, jotka liittyvät oikeusapua hakevan henkilön harjoittamaan keinotteluun.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Kaikenlaisissa hätätapauksissa toimivaltaisen asianajajayhteisön puheenjohtaja (*Bâtonnier de l'Ordre des Avocats*) voi ilman erityisiä muodollisuuksia päättää antaa väliaikaista oikeusapua itse määrittämässään tapauksissa.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Luxenburgissa valtakunnallinen oikeusavun hakulomake pyydetään sosiaalitoimistosta (*Service Central d'Assistance Sociale*) (puhelin: +352 475821-1).

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Oikeusapuhakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

kopio henkilötodistuksesta

hakijan sekä jokaisen samassa taloudessa asuvan henkilön todistus yhteisen sosiaaliturvakeskuksen (*Centre commun de la Sécurité sociale – CCSS*) piiriin kuulumisesta

asianomaisen henkilön ja jokaisen taloudessa asuvan henkilön osalta palkkatodistus (tai CCSS:n antama tulotodistus), todistus vähimmäistulon maksamisesta (*revenu d'inclusion sociale – REVIS*), todistus työttömyydestä, eläkkeestä tai muusta vastaavasta viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden ajalta; todistuksista on käytävä ilmi bruttomäärät (tiliotteet eivät riitä)

jos yksikään samassa kotitaloudessa asuva henkilö ei saa avustusta kansalliselta avustusrahostolta (*Fonds national de solidarité*), kyseisen rahaston antama todistus jokaisen henkilön osalta

jos kotitalous saa tai maksaa elatusapua, asiakirja, josta ilmenee maksettava tai saatava määrä (esimerkiksi tiliotteet viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden ajalta)

jokaisen samassa kotitaloudessa asuvan henkilön osalta Luxemburgin verohallinnon (*Administration des contributions directes*) antama todistus siitä, että henkilöllä on tai ei ole kiinteää omaisuutta

tarvittaessa ulkomailla sijaitsevien kiinteistöjen omistusta koskevat asiakirjatodisteet

irtainta omaisuutta (kuten käteinen raha, säästöt, osakkeet ja joukkovelkakirjat) koskevat asiakirjatodisteet

jos perhe asuu vuokra-asunnossa, kopio vuokrasopimuksesta ja edellisten kolmen kuukauden vuokranmaksutusitteen

jos kotitalous maksaa asuntolainaa, todiste kuukausittaisesta maksuerästä

kiinteistöistä ja irtaimesta omaisuudesta saatavia tuloja koskevat asiakirjatodisteet

kyseessä olevaa tapausta koskevat asiakirjat.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Päätöksen oikeusavun myöntämisestä tekee kantajan asuinpaikan asianajajayhteisön puheenjohtaja tai hänen edustajansa. Jos kantaja asuu ulkomailla, toimivalta on Luxemburgin asianajajärjestöjen neuvoston puheenjohtajalla (*Bâtonnier du Conseil de l'Ordre de Luxembourg*) tai hänen edustajallaan.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Asianajajayhteisön puheenjohtajan päätös toimitetaan sinulle postitse.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Puheenjohtaja ilmoittaa päätöksessään avustajaksesi nimetyn asianajajan nimen ja pyytää sinua ottamaan häneen yhteyttä.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Puheenjohtaja nimeää oikeusavustajaksi kantajan vapaasti valitseman asianajajan tai, jos valintaa ei ole tehty tai puheenjohtaja pitää valintaa epäasianmukaisena, hän nimeää tehtävään itse valitsemansa asianajajan. Asianajaja voi kieltäytyä näin hänelle määrätystä tehtävästä vain esteellisyyden tai eturistiriidan perusteella.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Oikeusapu kattaa periaatteessa kaikki oikeuskäsittelyihin, menettelyihin tai kanteisiin liittyvät kulut, joihin se on myönnetty (ks. kohta 1).

Oikeusapu ei kuitenkaan kata voittaneelle osapuolelle maksettavia kiinteämääräisiä oikeudenkäyntikuluja (*indemnités de procédure*) eikä tarpeettomasti tai haitantekona aloitettujen menettelyjen kuluja.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Luxenburgissa ei myönnetä osittaista oikeusapua.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Ei, tähän tarkoitukseen sinun on haettava oikeusapua uudelleen.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa perä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Puheenjohtaja voi peruuttaa hakijalle myönnetyn oikeusavun, myös sen jälkeen, kun oikeuskäsittely tai toimet, joihin oikeusapua oli myönnetty, on saatettu päätökseen, jos todetaan, että oikeusapua on myönnetty väärin ilmoitusten tai paikkansapitämättömien asiakirjojen perusteella. Oikeusapu voidaan peruuttaa myös, jos sen saaja saa oikeuskäsittelyn tai kyseisten toimien aikana tai niiden seurauksena varoja, joiden määrän perusteella oikeusapua ei olisi myönnetty, jos nämä varat olisivat olleet saajalla oikeusapua haettaessa. Oikeusapua saavan tai hänelle nimetyn asianajajan on ilmoitettava kaikista tällaisista muutoksista asianajajayhteisön puheenjohtajalle.

Oikeusavun peruuttamista koskeva puheenjohtajan päätös ilmoitetaan välittömästi oikeusministeriölle. Maa-alueista ja kiinteistöistä vastaava viranomainen (*Administration de l'Enregistrement et des Domaines*) vastaa jo maksetun oikeusavun takaisinperinnästä.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Asianajajayhteisön puheenjohtajan päätökseen oikeusavun myöntämisestä tai sen peruuttamisesta voidaan hakea muutosta kurinpito- ja hallintolautakunnalta (*Conseil disciplinaire et administratif*), jonka päätös on lopullinen. Muutosta haetaan kurinpito- ja hallintolautakunnan puheenjohtajalta kirjatulla kirjeellä kymmenen päivän kuluessa siitä, kun asianajajayhteisön puheenjohtajan päätöksestä on ilmoitettu. Lautakunta tai yksi sen jäsenistä kuulee hakijaa.

Hyödyllisiä linkkejä:

 [Luxemburgin asianajajayhdistys \(*Barreau de Luxembourg*\)](#)

 [Luxemburgin julkishallinnon sivusto kansalaisille \(*Guichet.lu*\)](#)

Päivitetty viimeksi: 06/08/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Malta

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Oikeudenkäyntikuluista säädetään laissa. Osa maksuista on maksettava menettelyn alussa ja osa sen lopussa. Ne muodostuvat yleensä kiinteämääräisistä maksuista, joilla katetaan tuomioistuinpalvelut. Oikeudenkäyntikuluihin kuuluvat kulut kanteen nostamisesta, kulut tuomioistuimen määräyksestä tapahtuvasta todistajien kuulemisesta, muut menettelyyn liittyvät kulut sekä kulut, jotka aiheutuvat tuomioistuimen päätöksen jäljennöksen laatimisesta. Tiettyjä tapauksia lukuun ottamatta riita-asioissa maksettavista asianajajien palkkioista säädetään laissa. Osapuolet voivat kuitenkin sopia toisin kirjallisesti. Edellä mainittuihin kuluihin ei ole sisällytetty tuomioistuimen määräämiä ylimääräisiä oikeudenkäyntimaksuja, jotka voidaan riitauttaa. Tuomioistuin ilmoittaa päätöstä tehdessään, mikä osapuoli vastaa oikeudenkäyntikuluista. Yleensä hävinnyt osapuoli veloitetaan korvaamaan myös oikeudenkäyntikulut, mutta tuomioistuin voi asian mukaan päättää toisin.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Oikeusapu on valtion myöntämää apua henkilölle, jonka pyynnöstä on annettu lausunto sen määrittämiseksi, onko hänellä oikeus toimia kantajana tai vastaajana tai nostaa kanne tai olla asianosaisena tuomioistuimenmenettelyssä. Lausunto annetaan sen jälkeen, kun Maltan oikeusapuviraston (Legal Aid Malta) työntekijät ovat arvioineet kyseisen henkilön taloudellisen tilanteen ja viraston asianajaja on asian luonteen mukaan tutkinut hakemuksen perustelut. Oikeusapu on siis oikeudellista apua vähävaraisille henkilöille, joilla ei ole varaa hankkia edustusta oikeudenkäyntiin eikä turvautua oikeuslaitokseen. Oikeusapu on olennaisen tärkeää oikeussuojan saatavuuden kannalta, sillä se takaa vähävaraisille henkilöille yhdenvertaisuuden lain edessä, oikeuden asianajan apuun ja oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Yhdenvertaisuus on demokraattisessa yhteiskunnassa olennaisen tärkeää. Oikeusapua voidaan myöntää kaikissa rikosasioissa ja lähes kaikissa siviiliasioissa. Siviiliasioissa oikeusapua myönnetään henkilön taloudellisen tilanteen ja sen perusteella, voidaanko asia ottaa käsiteltäväksi.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Siviiliasioissa: Oikeusapua myönnetään ainoastaan henkilöille, jotka täyttävät tarveharkinnan edellytykset ja asian tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset.

Tarveharkinnan edellytykset: Tarveharkinnan ehdot täyttyvät, kun hakijalla ei ole minkäänlaista varallisuutta, mukaan lukien käteinen raha, jonka nettomäärä ei saa olla yli 6 988,12 euroa (tai muu lakisääteinen määrä) kahdentoista edellisen kuukauden aikana. Yli 18-vuotiaiden henkilöiden tulot eivät myöskään saa ylittää kansallista vähimmäispalkkaa oikeusapua koskevaa hakemusta edeltävien kahdentoista kuukauden aikana.

Varallisuutta arvioitaessa ei oteta huomioon päivittäin tarvittavia kotitaloustavaroita, joita henkilö ja hänen perheensä pitävät välttämättöminä, eikä henkilön pääasiallista asuntoa tai muuta (irtainta tai kiinteää) omaisuutta, joka on oikeudenkäynnin kohteena.

Tutkittavaksi ottamisen edellytykset: Tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttyvät, jos Maltan oikeusapuviraston asianajaja on asian luonteen tutkittuaan päättellyt, että kantajalla on perustellut syyt nostaa kanne tuomioistuimessa tai puolustautua, toisin sanoen että hänellä on perusteltu syy käydä oikeutta (*probabilis causa litigandi*). Jokaista tapausta harkitaan sen omien menestymismahdollisuuksien osalta. Maltan oikeusapuviraston asianajajan suorittama arviointi koskee asian aineellista tutkimista, oikeuskäsittelyn mahdollista lopputulosta ja mahdollisuuksia voittaa oikeudenkäynti.

Jos hakijalle on siviiliasiansa myönnetty oikeusapua ja hänelle on nimetty asianajaja ja oikeudellinen asiamies (*legal procurator*), häntä avustetaan menettelyn päättymiseen asti.

Rikosasioissa: Oikeusapu ei ole tarveharkintaista. Rauhantuomioistuimen (*Court of Magistrates*) käsittelemissä rikosasioissa, joissa määrätään väliotimia, tuomioistuin nimittää asianajajaksi käsittelypäivänä päivystävän asianajajan. Muissa rikosasioissa syytetyn on ilmoitettava tuomioistuimelle halustaan saada oikeusapua, ja hakemus on liitettävä asiakirja-aineistoon. Tuomioistuin lähettää hakemuksen ja syytetyn yhteystiedot Maltan oikeusapuviraston asianajajalle, joka päättää oikeusavun myöntämisestä tai myöntämättä jättämisestä ja, jos oikeusapua myönnetään, ilmoittaa nimetyin asianajajan nimen.

Muutoksenhaku rikosasiassa: Kun oikeusavun hakemisen syynä on muutoksenhaku rauhantuomioistuimen antamaan päätökseen, Maltan oikeusapuvirastoon täytyy ottaa yhteyttä päätöksen antopäivänä tai sitä seuraavana päivänä, jotta voidaan ryhtyä tarvittaviin toimiin ajan varaamiseksi Maltan oikeusapuviraston johtavalle asianajajalle. On suositeltavaa ottaa mukaan jäljennös päätöksestä.

Kuulustelun ja/tai pidätyksen kohteena olevat henkilöt: Jos poliisi on kutsunut sinut kuulusteltavaksi tai sinut on pidätetty, sinulla on oikeus keskustella päivystävän asianajajan kanssa oikeusavusta. Sinun on pyydettävä oikeusavustajaa poliisilta, joka kuulustelee sinua tai on pidättänyt sinut.

Seksuaalirikosten tai perheväkivallan uhrin: Rikoksen uhrin on lain mukaan voitava pyytää oikeusavustajan apua.

Menettely

Siviilioikeudellisissa menettelyissä hakijan on ennen tapaamista Maltan oikeusapuviraston johtavan asianajajan kanssa toimitettava seuraavat asiakirjat (tai muut asiassa tarvittavat asiakirjat), jotta voidaan arvioida, voidaanko hänelle myöntää harkinnanvaraista oikeusapua:

sosiaaliturvaministeriön asiakirja, josta käyvät ilmi hakijan tulot kahdeltatoista viimeksi kuluneelta kuukaudesta;

tosite FS3 tai palkkakuitit kahdeltatoista viimeksi kuluneelta kuukaudesta;

tiliote hakijan nimissä olevista tileistä kahdeltatoista viimeksi kuluneelta kuukaudesta;

työvoimatoimiston (*Jobs Plus*) asiakirja, josta käy ilmi henkilön työhistoria;

henkilötodistus tai passi;

kaikki tuomioistuimen antamat asiakirjat, jotka koskevat oikeusapuhakemuksen kohteena olevaa asiaa;

muut asiaan liittyvät asiakirjat, kuten:

asumusero-oikeudenkäynneissä vihkitodistus ja lasten syntymätodistukset;

avioliiton pätemättömäksi julistamista tai avioeroa varten jäljennös asumuseropäätöksestä;

väestörekisterin muutosten yhteydessä henkilön syntymätodistus, vihkitodistus tai kuolintodistus;

perintöasioissa testamentin jäljennös jne.

Tapaamisen aikana Maltan oikeusapuviraston oikeusavustaja määrittää, täyttääkö asiakas harkinnanvaraisen oikeusavun edellytykset. Jos henkilöllä on oikeus oikeusapuun, hänelle järjestetään tapaaminen Maltan oikeusapuviraston johtavan asianajajan kanssa kyseisestä ongelmasta tai tapauksesta keskustelemiseksi. Hakemuksen tutkittavaksi ottamista koskevan arvioinnin perusteella johtava asianajaja ilmoittaa henkilölle, onko hänellä perustellut syyt panna vireille oikeudenkäynti tai puolustautua.

Henkilö on oikeutettu oikeusapuun, jos hän täyttää sekä harkinnanvaraisuutta että tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset. Jos henkilö on oikeutettu oikeusapuun, häntä on autettava täyttämään oikeusapuhakemus lain edellyttämällä tavalla, ja hänen on annettava kunnian ja omantunnon kautta vakuutus omasta varallisuudestaan ja asian aiheellisuudesta.

Jollei henkilö ole oikeutettu oikeusapuun siksi, ettei hän täytä jompaakumpaa tai molempia näistä edellytyksistä, henkilölle lähetetään kirje, jossa ilmoitetaan hakemuksen hylkäämisestä ja hylkäämisen syyt.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Oikeusapua myönnetään yksityishenkilöille kaikissa rikosasioissa ja lähes kaikissa siviiliasioissa. Siviiliasioissa henkilön on täytettävä sekä harkinnanvaraisuutta että tutkittavaksi ottamista koskevat edellytykset.

Harkinnanvaraisuutta koskevia edellytyksiä ei kuitenkaan sovelleta, jos kyseessä on rekisteröinnin korjaus tai peruutus tai syntymä-, avioliitto- tai kuolintodistuksen rekisteröinti.

Yhtiölain (*Companies Act*) nojalla rekisteröidyt yhtiöt eivät saa Maltaan lainsäädännön 12 luvun 926 § mukaisesti oikeusapua.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Laissa säädettyissä kiireellisissä tilanteissa (esimerkiksi määräyksen antamista varten) Maltaan oikeusapuviraston asianajaja voi saada toimivaltaiselta tuomioistuimelta väliaikaisen luvan toimittaa oikeusavun hakijan puolesta tiettyjä tuomioistuinasiakirjoja, joiden perusteella arvioidaan harkinnanvaraisuuden ja tutkittavaksi ottamisen edellytyksien täyttymistä.

Jos toimivaltainen tuomioistuin epää oikeusavun myöhemmin, Maltaan oikeusapuviraston asianajajan toimittamia tuomioistuinasiakirjoja ei julisteta mitättömiksi, mutta kaikki tulevat etuudet lakkautetaan. Lisäksi tuomioistuin voi määrätä, että oikeusapua hakenut henkilö maksaa väliaikaisen luvan aikana aiheutuneet kulut.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Hakulomake täytetään Maltaan oikeusapuviraston tiloissa viraston työntekijän avustuksella. Oikeusapua hakevan on annettava valaehtoinen vakuutus hakemuksen sisällöstä. Oikeusapua voi hakea myös riita-asioita käsittelevältä tuomioistuimelta (*Civil Court*).

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Oikeusapuhakemukseen on liitettävä kolmanteen kysymykseen annetun vastauksen kohdassa ”Menettely” mainitut asiakirjat.

Hakemukseen liitetyistä asiakirjoista on käytävä ilmi hakemuksen tarkoitus. Jos hakemus koskee esimerkiksi avioliiton pätemättömäksi julistamista, on toimitettava jäljennös vihkitodistuksesta. Maltaan oikeusapuviraston asianajajalle on toimitettava pyynnöstä kaikki asiakirjat, joita hän tarvitsee arvioidakseen, voidaanko asia ottaa käsiteltäväksi.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Hakemus on toimitettava [Maltan oikeusapuvirastoon](#).

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Oikeusapuhakemuksen tehneelle henkilölle on hänen valintansa mukaan ilmoitettava virallisesti tekstiviestillä, puhelimitse, postitse tai sähköpostitse, onko hakemus hyväksytty ja onko oikeusapua myönnetty. Henkilölle annetaan tämän jälkeen nimetyn asianajajan ja oikeudellisen asiamiehen (*legal procurator*) nimet sekä heidän puhelinnumeronsa.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Jos henkilö on oikeutettu oikeusapuun, hänelle ilmoitetaan hänen avukseen oikeudenkäynnin ajaksi nimitetyn asianajajan ja oikeudellisen asiamiehen (*legal procurator*) nimet. Hakijan on otettava yhteyttä nimettyyn asianajajaan sopiakseen tapaamisesta, jossa keskustellaan asiasta ja vireille pannun oikeudenkäynnin etenemisestä.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Kun hakemus on hyväksytty, henkilölle nimitetään asianajaja ja oikeudellinen asiamies (*legal procurator*), joka on tuomioistuimen päivystäjälueetelon mukaan vuorossa. Jos henkilö haluaa pätevistä syistä vaihtaa asianajajan seuraavaan päivystävään asianajajaan, hän voi esittää tuomioistuimelle tätä koskevan hakemuksen. Oikeusavusta vastaava asianajaja voidaan vaihtaa ainoastaan tuomioistuimen määräyksellä.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Oikeusapu kattaa oikeudenkäyntikulut. Oikeusavun saaja on näin ollen vapautettu kaikista kuluista, eikä hänen tarvitse antaa vakuutta.

Jos henkilö voittaa oikeudenkäynnin, hänen on maksettava oikeudenkäynnissä saamastaan summasta tai tuomioistuimen määräämän irtaimen tai kiinteän omaisuuden huutokaupan tuotosta asianajajan ja oikeudellisen asiamiehen (*legal procurator*) palkkiot sekä mahdollisten selvittäjien, välimiesten ja asiantuntijoiden kulut. Tämä ei kuitenkaan rajoita hänen oikeuttaan saada korvaus kolmannelta osapuolelta, joka on mahdollisesti veloitettu kulujen korvaamiseen.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Maltassa ei sovelleta osittaisen oikeusavun käsitettä. Näin ollen oikeusapuhakemus joko hyväksytään tai hylätään. Jos oikeusavun saaja veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, riita- tai rikosasioita käsittelevän tuomioistuimen kirjaaja ei voi vaatia asian voittanutta asianosaista maksamaan niitä.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Jos henkilö on oikeutettu oikeusapuun, hänelle voidaan myöntää oikeusapua kaikissa tuomioistuimissa, myös muutoksenhakutuomioistuimissa.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Jos tuomioistuin saa todisteita siitä, että henkilö on ollut tietoinen siitä, että hänen varallisuutensa ja tulonsa ovat oikeusapua myönnettäessä olleet laissa säädettyä suuremmat, tai jos hänen tulonsa ovat oikeudenkäynnin aikana kasvaneet yli laissa säädetyn enimmäismäärän eikä hän ole ilmoittanut tästä tuomioistuimelle, tuomioistuin voi tuomita hänet tuomioistuimen halventamisesta. Oikeudenkäynti voidaan panna vireille myös totuudenvastaisen ilmoituksen perusteella.

Kummassakin tapauksessa henkilö vastaa kaikista oikeudenkäyntikuluista ikään kuin hänelle ei olisi myönnetty oikeusapua.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen ei voi hakea muutosta. Jos Maltaan oikeusapuviraston asianajajan laatima selvitys ei ole hakijalle myönteinen, riita-asioita käsittelevä tuomioistuin (*Civil Court*) tutkii sen ja antaa asianosaisille mahdollisuuden esittää huomautuksensa, ennen kuin se päättää, hyväksyykö vai epääkö se oikeusavun.

Päivitetty viimeksi: 06/07/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Itävalta

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Siviilioikeudellisista menettelyistä syntyy oikeudenkäyntimaksuja, ja osapuolille voi myös aiheutua asiantuntijoihin, tulkkeihin ja todistajiin liittyviä kuluja, osapuolten tai tuomioistuimen nimeämien edunvalvojen (*Kuratoren*) matkakuluja (osapuolille, jotka ovat poissa tai tarvitsevat edunvalvojaa) sekä kuluja, jotka liittyvät päätösten tiedoksiantoon ja asianajajan käyttöön edustajana. Kukin osapuoli vastaa ensin omista oikeudenkäyntikuluistaan, mutta siviilioikeudellisen menettelyn hävinnyt osapuoli on velvollinen hyvittämään voittaneen osapuolen kustannukset.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Osapuoli, jolla ei ole riittäviä varoja, voi hakea oikeusapua (tunnetaan Itävallan siviilioikeudellisissa menettelyissä nimellä *Verfahrenshilfe*), kun hän panee vireille siviilioikeudellisen menettelyn tai kun menettely on jo käynnissä. Hakemuksesta riippuen oikeusapua voidaan antaa joko vapauttamalla hakija kokonaan tai osittain oikeudenkäyntimaksuista ja muista kohdassa 1 tarkoitetuista maksuista ja kuluista. Apua voidaan antaa myös nimittämällä asianajaja maksutta.

Jos nimitetään asianajaja, oikeusapu kattaa myös asianajajan ennen oikeudenkäyntiä antaman neuvonnan.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Oikeusapua myönnetään ainoastaan, jos asianomainen osapuoli ei tulojensa, varojensa ja elatusvelvollisuuksiensa perusteella pysty vastaamaan kohdassa 1 luetelluista kustannuksista (tai osasta niitä) ilman, että hänen perustoimeentulonsa vaarantuu.

Oikeusapua ei myönnetä, jos kanne tai puolustus vaikuttaa ilmeisen vilpilliseltä tai jos se on selkeästi perusteeton.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Oikeusapua myönnetään kaikkiin siviili- ja kauppaoikeudellisissa riita-asioissa vireillä oleviin tuomioistuinmenettelyihin, eikä niihin sovelleta hakijan kansalaisuus- tai asuinpaikkavaatimuksia.

Jos oikeusapua myönnetään varsinaisessa menettelyssä (*Titelverfahren*), se kattaa myös täytäntöönpanomenettelyn (*Vollstreckungsverfahren*). Osapuolella, jolle on myönnetty oikeusapua toisessa EU:n jäsenvaltiossa tiettyä riita-asiaa varten, on myös Itävallassa oikeus oikeusapuun riita-asiaa annettun tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevilla menettelyillä.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Ei, mutta jos oikeusapuhakemus tehdään kiireellisessä tapauksessa (esimerkiksi välitoimien yhteydessä oikeudellisen edustuksen osalta), tuomioistuimen on tehtävä päätös erityisen nopeasti. Jos asiaa käsittelevä tuomioistuin myöntää oikeusapua nimittämällä asianajajan, toimivaltainen asianajajayhdistys nimittää hakijaa edustavan asianajajan muutaman päivän kuluessa.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Itävallassa asiaa koskevan lomakkeen (ZPForm 1) voi hakea henkilökohtaisesti mistä tahansa piirioikeudesta (*Bezirksgericht*) tai alueoikeudesta (*Landesgericht*). Lomakkeen voi myös pyytää kirjallisesti. Lomake on myös saatavilla verkossa osoitteessa <https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Verfahrenshilfe.aspx>, ja sen voi lisäksi saada tietyistä Itävallan konsulaateista. Lomakkeen käyttäminen on pakollista.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Oikeusapuhakemukseen (ZPForm 1) sisältyvä varoja koskeva ilmoitus on täytettävä tarkasti. Siihen sisältyy luettelo varoista (tuloista ja varallisuudesta, muun muassa kiinteästä omaisuudesta, pankkitilien saldoista ja vakuutuksista) ja veloista (esimerkiksi elatusvelvollisuudesta) sekä tiedot henkilöstä ja hänen asumisjärjestelystään. Hakemukseen on mahdollisuuksien mukaan liitettävä myös asiakirjoja. Virheellisten tai epätäydellisten tietojen antamisesta varoja koskevassa ilmoituksessa annetaan sakko, ja se voi johtaa siviilioikeudelliseen vahingonkorvausvastuuseen ja petossyytteeeseen.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Oikeusapuhakemus (ZPForm 1) on jätettävä kirjallisesti tai suullisesti asiaa käsittelevälle ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, joka päättää, myönnetäänkö oikeusapua vai ei. Osapuoli voi hakea oikeusapua suullisesti asuinpaikkansa piirioikeudessa Itävallassa, vaikka kyseinen piirioikeus ei olisi toimivaltainen ratkaisemaan riita-asiaa, edellyttäen, että asiaa käsittelevän tuomioistuimen kotipaikka on sen tuomioistuinalueen ulkopuolella, jossa asianosainen asuu. Tällöin hakemus toimitetaan edelleen toimivaltaiselle tuomioistuimelle.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Tuomioistuin päättää oikeusapuhakemuksen hyväksymisestä. Päätös lähetetään hakijalle.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Jos tuomioistuin päättää, että oikeusapua annetaan nimittämällä asianajaja, ja asianajaja on jo päätetty (ks. kohta 11), kannattaa ottaa yhteyttä kyseiseen henkilöön.

Yleisesti ottaen oikeudellinen neuvonta oikeusalan ammattilaiselta, jolla on oikeus edustaa asiakasta (asianajajalta tai notaarilta), on suositeltavaa ennen tuomioistuinmenettelyn vireillepanoa.

Jos osapuolta ei kuitenkaan edusta asianajaja (eikä lain mukaan asianajajan edustusta tarvita), osapuolen on kuitenkin mahdollista nostaa kanne ja toimittaa kaikki muut kuulemisen ulkopuolella vaaditut pyynnöt, hakemukset ja ilmoitukset suullisesti asiassa toimivaltaisessa piirioikeudessa tai asuinpaikkansa piirioikeudessa.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Jos tuomioistuin päättää, että oikeusapuun kuuluu asianajajan nimittäminen, paikallinen asianajajayhdistys valitsee asianajajan jäsenistään aakkosjärjestyksessä. Hakija voi kuitenkin pyytää tiettyä asianajajaa. Vaikka tämä pyyntö ei sido paikallista asianajajayhdistystä, perusteltu pyyntö yleensä hyväksytään (jos asianajaja suostuu ja esimerkiksi jo tuntee käsiteltävän asian).

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Tuomioistuin voi harkintansa mukaan myöntää oikeusavun täysimääräisenä, tai hakija voidaan taloudellisesta tilanteestaan ja odotettavissa olevista kustannuksista riippuen vapauttaa ainoastaan tietyistä maksuista. Oikeusapu voi kattaa seuraavat: väliaikainen vapautus tuomioistuinmaksuista, todistajille ja asiantuntijoille maksettavista korvauksista, tarvittavien päätösten tiedoksiannon kustannuksista, edunvalvojan kustannuksista ja edunvalvojan tai asianajajan suorittamista maksuista tai vapautus vastapuolen kustannukset kattavasta vakuudesta; tuomioistuimen kirjaajan tai tarvittaessa asianajajan edustus;

osapuolelle kuulemisesta tai asiaan liittyvien tosiseikkojen selvittämisestä tuomioistuimessa aiheutuneiden välttämättömien matkakulujen korvaaminen.

Jos osapuoli kuitenkin häviää oikeudenkäynnin, hänen on korvattava voittaneelle osapuolelle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Jos osapuolelle aiheutuu muita välttämättömiä kustannuksia, joita tuomioistuimen päätöksen mukaisesti myönnetty oikeusapu ei kata, kustannukset on ainakin väliaikaisesti hoidettava itse. Yksitysoikeudellisissa asioissa hävinneen osapuolen on kuitenkin maksettava vastapuolen kustannukset suhteellisesti siltä osin kuin hän on kanteen hävinnyt (jos kantaja esimerkiksi voittaa kaksi kolmasosaa kanteestaan, ja vastaaja voittaa yhden kolmasosan osalta, vastaaja vastaa yleensä omista kustannuksistaan ja korvaa kolmanneksen kantajalle aiheutuneista välttämättömistä kustannuksista).

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Oikeusapu kattaa kaikki riita-asian oikeudenkäynnin vaiheet (ja mahdolliset oikeudenkäynnin jälkeen toteutettavat täytäntöönpanomenettelyt). Se kattaa siis myös mahdolliset valitukset (eli muutoksenhakumenettelyt).

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päättyttyä)?

Tuomioistuimen on julistettava oikeusapu rauenneeksi, jos ilmenee, että edellytykset, joiden perusteella oikeusapu alun perin myönnettiin, eivät enää täyty (jos osapuolen taloudellinen tilanne muuttuu tai jos jokin kanne tai puolustus näyttää olevan ilmeisen vilpillisessä mielessä toteutettu tai perusteeton).

Oikeusapu on myös peruutettava siinä tapauksessa, että voidaan osoittaa, että oikeusavun myöntämistä koskevat vaatimukset eivät täyttyneet oikeusavun myöntämishetkellä. Jälkimmäisessä tapauksessa osapuolen on hyvitettävä saamansa oikeusapu ja maksettava hänelle osoitetulle asianajajalle tämän palkkio.

Osapuolen, joka saa riittävästi varoja kolmen vuoden kuluessa menettelyn päättymisestä, on maksettava oikeusapu takaisin sillä edellytyksellä, että hän pystyy siihen ilman, että hänen perustoimeentulonsa vaarantuu. Arvioidakseen osapuolen taloudellisen tilanteen tuomioistuin pyytää tätä esittämään ajantasaisen ilmoituksen varallisuudestaan (yleensä osapuolen tulee toimittaa lomake ZPForm 1 tietyn ajan kuluessa menettelyn päättymisestä). Jos varallisuutta koskevaa ilmoitusta ei toimiteta tuomioistuimelle ajoissa yhdessä tarvittavien asiakirjojen kanssa, oikeusapu voidaan peruuttaa, ja se on maksettava takaisin.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Oikeusavun epäämispäätöksestä voi valittaa toisen oikeusasteen tuomioistuimeen, joka antaa lainvoimaisen päätöksen. Tähän ei ole mahdollista hakea muutosta korkeimmasta oikeudesta (*Oberster Gerichtshof*).

Päivitetty viimeksi: 04/08/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Portugali

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Portugalin siviiliprosessilain (Código de Processo Civil) 529 §:n mukaan tuomioistuinmenettelyjen kustannukset ja kulut koostuvat seuraavista maksuista:

- i) tuomioistuinmaksut (taxa de justiça);
- ii) oikeudenkäynnin kuluessa syntyvät kustannukset (encargos);
- iii) asianosaiskulut (custas de parte).

Vastaavasti:

- i) Kunkin asianosaisen on maksettava tuomioistuinmaksut vireille pantavasta oikeudellisesta menettelystä. Tuomioistuinmaksut lasketaan kanteen rahamääräisen arvon tai monimutkaisuuden perusteella Portugalin oikeudenkäyntikuluista annetun asetuksen (Regulamento das Custas Processuais) ja sen liitteeseen olevien taulukoiden mukaisesti. Tuomioistuinmaksut ilmaistaan "laskentayksikköinä" (unidades de conta – UC) oikeudenkäyntikuluista annetun asetuksen 5 §:n mukaisesti. Vuoden 2021 loppuun asti yhden laskentayksikön arvo on 102,00 euroa. Summa voi muuttua ajan myötä.
- ii) Oikeudenkäynnin kuluessa syntyviä kustannuksia ovat asianosaisten pyynnöstä tai tuomarin määräyksestä tuomioistuinmenettelyistä aiheutuvat menot (kuten asiantuntijoille suoritettavat maksut ja tulkkaukspalvelut) – ks. oikeudenkäyntikuluista annetun asetuksen 16 §.
- iii) Asianosaiskulut tarkoittavat kullekin asianosaiselle asian käsittelystä aiheutuneita kuluja, joista asianosaisella on oikeus saada oikeudenkäyntikuluista annetun asetuksen 26 §:n mukainen korvaus, jos vastapuoli tuomitaan (esimerkiksi asianajajan palkkiot ja tuomioistuimen nimittämien täytäntöönpanoviranomaisten kulut).

Hyödyllisiä linkkejä:

[Oikeudenkäyntikuluista annettu asetus \(Regulamento das Custas Processuais\) \(portugaliaksi\)](#)

[Siviiliprosessilaki \(Código de Processo Civil\) \(portugaliaksi\)](#)

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Oikeussuojan saatavuudesta ja oikeudesta viedä asia tuomioistuinten käsiteltäväksi säädetään 29. heinäkuuta 2004 annetussa laissa nro 34/2004.

Lain nro 34/2004 6 §:n mukaan oikeussuoja on saatavilla kahdessa muodossa:

- i) oikeudellinen neuvonta;
- ii) oikeusapu.

Vastaavasti:

- i) Lain nro 34/2004 14 ja 15 §:n mukaan oikeudellinen neuvonta tarkoittaa asianajajan antamaa neuvontaa, jonka tavoitteena on selvittää teknisesti tiettyihin kysymyksiin tai tapauksiin sovellettavaa lainsäädäntöä.
- ii) Lain nro 34/2004 16 §:n mukaan oikeusapua myönnetään seuraavissa muodoissa:
vapautus tuomioistuinmaksuista ja muista tapaukseen liittyvistä kustannuksista;
oikeusavustajan (kuten oikeusasianajajan tai toimistoasianajajan) nimittäminen sekä hänen palkkionsa ja muiden kulujensa (kuten matkakulujen) maksaminen;
tuomioistuimen nimittämän oikeusavustajan (kuten rikosoikeudellisen menettelyn asianajajan) palkkioiden maksaminen;
tuomioistuinmaksujen ja muiden oikeudenkäynnin kuluessa syntyvien kustannusten maksaminen erissä;
oikeusavustajan nimittäminen sekä hänen palkkioidensa ja kulujensa maksaminen erissä;
tuomioistuimen määräämän oikeusavustajan palkkioiden ja kulujen maksaminen erissä;
täytäntöönpanoviranomaisen nimitys tehtävään tuomioistuimen määräyksestä ja hänen kulujensa maksaminen (esimerkiksi haasteen esittämisestä, varojen takavarikoinnin edellyttämistä toimenpiteistä ja muista täytäntöönpanomenettelyistä).

Hyödyllinen linkki:

[Laki nro 34/2004, annettu 29. heinäkuuta 2004, oikeussuojasta ja oikeudesta viedä asia tuomioistuimeen \(portugaliaksi\)](#)

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Lain nro 34/2004 7 §:n nojalla seuraavilla henkilöryhmillä on oikeus oikeussuojaan, jos he voivat osoittaa kärsivänsä talousvaikeuksista:

Portugalin kansalaiset;

Euroopan unionin kansalaiset;

ulkomaalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt, joilla on voimassa oleva oleskelulupa jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa;

ulkomaalaiset, joilla ei ole voimassa olevaa oleskelulupaa missään Euroopan unionin jäsenvaltiossa, jos heidän alkuperämaansa laki antaisi samassa tilanteessa oleskeluluvan Portugalin kansalaisille;

voittoa tavoittelemattomilla järjestöillä on oikeus oikeussuojaan vain oikeusavun muodossa.

Huom. Voittoa tavoittelevilla yhteisöillä ja yksittäisillä osakeyhtiöillä ei ole oikeutta oikeussuojaan.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Lain nro 34/2004 17 §:n ja ministeriön täytäntöönpanomääräyksen nro 46/2015 7 §:n mukaan oikeusapujärjestelmää sovelletaan

kaikkiin tuomioistuihin oikeustapauksen tyypistä riippumatta;

rauhantuomioistuihin (Julgados de Paz);

vaihtoehtoisin riitojenratkaisujärjestelmiin, kuten valtion järjestämään sovittelupalveluun (mediação pública) esimerkiksi perhe- tai työoikeutta koskevien asioiden sovittelussa;

rekisterinpitäjien käsittelemiin tapauksiin;

notaaritoimistojen käsittelemiin perunkirjoituksiin;

rikkomustapauksiin.

Hyödyllisiä linkkejä:

[Valtion järjestämä perheoikeudellinen sovittelujärjestelmä \(portugaliiksi\)](#)

[Valtion järjestämä työoikeudellinen sovittelujärjestelmä \(portugaliiksi\)](#)

[23. helmikuuta 2015 annettu ministeriön täytäntöönpanomääräys nro 46/2015 \(portugaliiksi\)](#)

5 Onko kiireellisten tapausen varalle olemassa erityismenettelyä?

Kiireellisissä tapauksissa, joissa oikeusapua koskevaa lopullista päätöstä ei ole tehty vielä tuomioistuinmaksujen ja muiden oikeusmenettelyyn liittyvien kustannusten maksamisen määräaikaan mennessä, hakijan on toimitettava todistus oikeusavun hakemisesta ja edettävä sen jälkeen seuraavasti (ks. lain nro 34/2004 29 §:n 5 momentti):

jos toimivaltaisen sosiaaliturvatoimiston päätös ei ole vielä tiedossa, maksun määräaika lykätään, kunnes päätös on annettu tiedoksi oikeusavun hakijalle; jos sosiaaliturvatoimisto on jo tehnyt päätöksen oikeusavun myöntämisestä maksuerien muodossa, ensimmäisen maksuerän määräaika on 10 päivän kuluttua siitä päivästä, jona päätös annetaan tiedoksi hakijalle. Tämä ei kuitenkaan rajoita maksettujen varojen myöhempää takaisinmaksua tapauksissa, joissa päätös kumotaan;

jos sosiaaliturvatoimisto on jo tehnyt kielteisen päätöksen, maksun määräaika on 10 päivän kuluttua siitä päivästä, jona päätös annetaan tiedoksi hakijalle. Tämä ei kuitenkaan rajoita maksettujen varojen myöhempää takaisinmaksua tapauksissa, joissa päätös kumotaan.

Jos oikeussuojahakemuksen (oikeudellisen neuvonnan tai oikeusavun) jättämisestä on kulunut 30 päivää eikä päätöstä ole tehty, hakemus hyväksytään hiljaisesti, ja asianomainen hyötyvä osapuoli voi vedota tähän hiljaiseen hyväksyntään tuomioistuimessa tai Portugalin asianajajaliitossa, riippuen siitä, mitä oikeussuojan muotoa on pyydetty – ks. lain nro 34/2004 25 §.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Lomakkeet, joilla haetaan oikeussuojaa oikeudellisen neuvonnan tai minkä hyvänsä muun oikeusavun muodossa, mukaan lukien lomake oikeusavun hakemiseksi toisessa jäsenvaltiossa, ovat ladattavissa Portugalin sosiaaliturvan verkkosivustolta [täältä \(portugaliiksi\)](#).

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Luettelo hakemukseen liitettävistä asiakirjoista on saatavilla Portugalin sosiaaliturvalaitoksen (Instituto da Segurança Social, I.P.) ”Oikeussuoja – käytännön opas” -julkaisussa (Guia Prático Protecção Jurídica), joka löytyy sosiaaliturvalaitoksen verkkosivuston sivulta ”Käytännön oppaita” (Guias Práticos). Sosiaaliturvalaitoksen verkkosivusto ja mainittu julkaisu ovat saatavilla osoitteissa

[Portugalin sosiaaliturvalaitoksen verkkosivusto \(portugaliiksi\)](#)

[Oikeussuoja – käytännön opas \(portugaliiksi\)](#)

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Hakemus ja liiteasiakirjat voidaan toimittaa henkilökohtaisesti, tai ne voidaan lähettää postitse, faksilla tai sähköpostilla mille tahansa sosiaaliturvalaitoksen toimistolle, joka tarjoaa palveluja suoraan yleisölle.

Luettelo kunkin piirikunnan sosiaaliturvan keskustuimista ja niiden osoitteista, faksinumeroista ja sähköpostiosoitteista on saatavilla [täältä \(portugaliiksi\)](#).

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Oikeusapupäätöksessä on täsmennettävä päätöksen myöntämistapa ja sen tekee hakijan asuin- tai kotipaikan sosiaaliturvatoimiston päällikkö. Jos hakija ei asu Portugalissa, päätöksen tekee sen sosiaaliturvatoimiston päällikkö, jolle hakemus on jätetty – ks. lain nro 34/2004 20 ja 29 §.

Lain nro 34/2004 26 §:n mukaan hakijoille on ilmoitettava oikeusapuhakemusten myöntämispäätöksistä. Ilmoitus lähetetään pääsääntöisesti kirjeenä hakijan lomakkeella ilmoittamaan postiosoitteeseen.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Kun oikeusavustaja nimitetään hakijan puolesta, hakijalle ilmoitetaan kyseisen oikeusavustajan toimiston osoite. Hakijalle ilmoitetaan myös, että hänen velvollisuutenaan on tehdä kaikin puolin yhteistyötä oikeusavustajan kanssa.

Oikeusapu voidaan peruuttaa, mikäli tällaista yhteistyötä ei tehdä. Jotta oikeusavulla voidaan vapauttaa hakija tuomioistuinmaksujen ja muiden oikeudenkäynnin kuluissa syntyvien kustannusten maksamisesta, hakijan on toimitettava todistus oikeusavun myöntämisestä tuomioistuinmaksujen maksamista varten asetetussa määräajassa.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Portugalin asianajajaliitto nimittää oikeusavustajan, joka ilmoittaa asiasta hakijalle lain nro 34/2004 30 ja 31 §:n mukaisesti.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Oikeusapu kattaa lain nro 34/2004 16 §:ssä tarkoitetut menot, jotka ovat seuraavat:

tuomioistuinmaksut ja muut oikeudenkäynnin kuluissa syntyvät kustannukset;

oikeusavustajan palkkioiden maksaminen;

tuomioistuimen nimittämän oikeusavustajan palkkioiden maksaminen;

tuomioistuinmaksujen ja muiden oikeudenkäynnin kuluissa syntyvien kustannusten maksaminen erissä;

oikeusavustajan palkkioiden maksaminen erissä;

tuomioistuimen nimittämän oikeusavustajan palkkioiden maksaminen erissä;

tuomioistuimen nimittämän täytäntöönpanoviranomaisen kulut;

kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että asia on luonteeltaan valtion rajat ylittävä, jos hakija asuu toisessa jäsenvaltiossa.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Lain nro 34/2004 29 §:n 4 ja 5 momentin mukaan hakijan on maksettava kaikki jäljelle jääneet kustannukset. Edellä sanottu ei estä hakijaa saamasta korvausta asianosaiskuluista oikeudenkäyntikuluista annetun asetuksen 26 §:n mukaisesti, jos hakija voittaa asiansa.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Kyllä, oikeusapu pysyy voimassa muutoksenhakua varten ja kattaa kaikki myöhemmät siihen tapaukseen liittyvät menettelyt, johon oikeusapu on myönnetty. Oikeusapu koskee myös pääasiaa, jos se myönnetään johonkin tapaukseen liittyvään menettelyyn. Oikeusapu jää voimaan myös tuomioistuimen päätöksellä määrättyjä täytäntöönpanomenettelyjä varten sellaisessa menettelyssä, johon on myönnetty oikeusapua – ks. lain nro 34/2004 18 §.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Kyllä, oikeusapu voidaan peruuttaa kokonaan tai osittain ennen oikeudellisen menettelyn päättymistä lain nro 34/2004 10 §:ssä säädetyissä tapauksissa.

Tämä koskee tapauksia, joissa hakija tai hänen perheenjäsenensä saa riittävästi varoja. Tässä tapauksessa hakijan velvollisuutena on ilmoittaa, että hän pärjää ilman oikeussuojaa joko kokonaan tai osittain. Muutoin hänelle saatetaan määrätä asianmukaisia seuraamuksia.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Jos sosiaaliturvatoimisto päättää hylätä hakemuksen joko kokonaan tai osittain, sen on ilmoitettava oikeastaan hakijalle kirjallisesti ja annettava hakijalle 10 päivää aikaa vastata aiottuun hylkäämispäätökseen. Hakija voi toimittaa vastauksensa yhteydessä asiakirjoja, jotka puuttuivat alkuperäisestä hakemuksesta tai jotka vahvistavat hänen perusteensa hakea oikeusapua. Jos hakija ei esitä vastausta 10 työpäivän kuluessa, päätöksestä tulee lopullinen eikä hakijalle lähetetä enää uutta kirjettä – ks. lain nro 34/2004 37 §, jossa viitataan Portugalin hallintomenettelylakiin (Código do Procedimento Administrativo). Hakija voi riitauttaa sosiaaliturvatoimiston päätöksen tuomioistuimessa. Tässä tapauksessa hakijan on toimitettava riitauttamista koskeva kirjallinen pyyntö päätöksen tehneelle sosiaaliturvatoimistolle 15 päivän kuluessa. Sosiaaliturvatoimisto voi kumota päätöksen. Jos päätöstä ei kumota, sosiaaliturvatoimiston on saatettava asia tuomioistuimen käsiteltäväksi – ks. lain nro 34/2004 26–28 §.

Päivitetty viimeksi: 06/08/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Slovakia

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Oikeudenkäyntikustannuksia ovat asianosaisten ja näiden asiamiesten kulukorvaukset (myös oikeudenkäyntimaksut), asianosaisten ja asiamiesten ansionmenetykskorvaukset, kulut todisteiden esittämisestä, notaarinpalkkio oikeuskomissaarin (*súdny komisár*) suorittamista toimista ja niihin liittyvät kulukorvaukset, pesänselvittäjän palkkio ja kulukorvaukset, tulkkauskulut sekä asianajopalkkio, jos asiamiehenä toimii asianajaja.

Kukin asianosainen maksaa omat ja asiamiestensä oikeudenkäyntikustannukset. Asianosaiset maksavat yhteiset kulut määräsuhteessa osallisuuteensa asiassa ja menettelyssä.

Jos asianosaiselle on määrätty asiamieheksi asianajaja, kulukorvaukset ja asianajopalkkion maksaa valtio.

Perintöoikeudenkäynnissä notaarinpalkkion ja kulukorvaukset maksaa perinnönsaaja (jolle pesä ole varaton). Jos perillisiä on useita, he maksavat nämä kustannukset suhteessa perintöosuutensa nettoarvoon. Muissa tapauksissa nämä kustannukset maksaa valtio.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Oikeusapu määritellään 1. tammikuuta 2006 voimaan tulleessa vähävaraisille myönnettävää oikeusapua koskevassa laissa 327/2005 (oikeusapulaki), jolla muutetaan asianajajalakia 586/2003 ja elinkeinolakia 455/1991, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna lailla 8/2005. Oikeusapu määritellään oikeusapulain 4 §:n a alomomentissa, jonka mukaan oikeusavulla tarkoitetaan oikeuspalvelujen tarjoamista niihin kyseisen lain nojalla oikeutetulle hänen oikeuksiensa vaatimisen yhteydessä. Oikeusapuun kuuluvat pääasiassa oikeudellinen neuvonta, avustaminen tuomioistuimen ulkopuolisissa menettelyissä, hakemusten laatiminen tuomioistuimille, edustajana toimiminen oikeudenkäynnissä ja tähän liittyvien toimien suorittaminen sekä näihin liittyvien kustannusten korvaaminen kokonaan tai osittain.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Oikeusapua voidaan oikeusapulaissa säädetyin ehdoin myöntää maan sisäisissä riita-asioissa kaikille luonnollisille henkilöille ja rajat ylittävissä riita-asioissa vain sellaisille luonnollisille henkilöille, joilla on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka Euroopan unionin jäsenvaltiossa (Tanskaa lukuun ottamatta).

Oikeusapuun oikeutettuja ovat luonnolliset henkilöt, joille on oikeusapukeskuksen (*Centrum právnej pomoci*) lainvoimaisella päätöksellä myönnetty oikeus oikeusapuun sen jälkeen, kun oikeusapulain 6 §:ssä säädettyjen ehtojen on todettu täytyvän.

Ulkomaisilla oikeusapuun oikeutetuilla tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka täyttävät oikeusapulaissa säädetyt ehdot oikeusavun saamiseksi rajat ylittävissä riita-asioissa ja joille on myönnetty kyseisen oikeusapukeskuksen lainvoimaisella päätöksellä.

Kotimaisilla oikeusapuun oikeutetuilla tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, joilla on vakituinen tai tilapäinen asuinpaikka Slovakiassa ja jotka hakevat oikeusapua toisessa jäsenvaltiossa, jossa toimivaltainen tuomioistuin käsittelee rajat ylittävää riita-asiaa.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Oikeusapua voi oikeusapulain mukaisesti saada siviili-, työ- ja perheoikeudellisissa asioissa, erikseen säädetyksi maksukyvyttömyysasioissa, hallintotuomioistuinten menettelyissä sekä näiden asioiden yhteydessä myös Slovakian perustuslakituomioistuimessa (ns. kansalliset riita-asiat). Rajat ylittävissä riita-asioissa oikeusapua voi saada siviili-, perhe- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, turvapaikka-asioissa, hallinnollisissa karkotusmenettelyissä, kolmannen maan kansalaisen säilöönottoa koskevissa menettelyissä, hakijan säilöönottoa koskevissa menettelyissä, turvapaikan myöntämistä koskevissa menettelyissä sekä näiden asioiden yhteydessä myös hallintotuomioistuimissa ja Slovakian perustuslakituomioistuimessa. Oikeusapua voivat saada myös henkilöt, joiden suhteen työläinsäädäntöön perustuvan oikeustoimen voimassaolo on erikseen säädetyllä tavalla keskeytetty kiireellistä toimenpidettä koskevan hakemuksen jättämistä koskevassa menettelyssä.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Kyllä. Jos hakijaa uhkaa määrärajan umpeutuminen, hän voi hakemuksen jättämisen yhteydessä pyytää oikeusapukeskukselta kiireellistä oikeusapua.

Oikeusapukeskus päättää kiireellisestä oikeusavusta viipymättä jo ennen päätöstä siitä, onko hakijalla oikeutta oikeusapuun.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Hakemuslomakkeet ovat saatavilla [oikeusapukeskuksen](#) verkkosivuilla.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Asiakirjat todisteeksi hakemuksessa mainituista seikoista ja asiakirjat, jotka osoittavat hakijan olevan vähävarainen (asiakirjat eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia).

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Oikeusapukeskuksen aluetoimipisteeseen sen mukaan, missä hakijalla on pysyvä tai tilapäinen asuinpaikka.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Oikeusapukeskus päättää oikeusavun myöntämisestä 30 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Hakijan on oikeusapukeskuksen pyynnöstä tehtävä sopimus oikeusavusta joko suoraan oikeusapukeskuksen tai hakijalle määrätyn asianajajan kanssa ja annettava oikeusapukeskukselle tai asianajajalle valtakirja suorittaa oikeusavun tarjoamiseen liittyvät toimet.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Päätöksessä, jolla hakijalle myönnetään oikeus oikeusapuun, oikeusapukeskus määrää asianajajan edustamaan hakijaa tuomioistuimessa, jos tämä on tarpeen hakijan etujen suojaamiseksi.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Oikeusapukeskuksen päätöksellä joko myönnetään kokonaisuudessaan tai evätään oikeus oikeusapuun.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa loppuista kustannuksista?

Ei sovelleta.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Kyllä. Oikeusapua annetaan myös muutoksenhakua ja päätöksen täytäntöönpanoa koskeviin oikeudenkäynteihin.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Oikeusavun peruuttamisesta säädetään oikeusapulain 14 §:ssä. Oikeusapukeskus voi peruuttaa oikeusavun, jos oikeusapuun oikeutettu ei toimi vaaditulla tavalla yhteistyössä oikeusapukeskuksen tai hänelle määrätyn asianajajan kanssa tai jos oikeusapuun oikeutetun tulot ja varallisuusasema muuttuvat oikeusavun antamisen aikana siten, ettei hän enää täytä oikeusapulain 6 §:n 1 momentin a alamomentissa säädettyjä avun myöntämisehtoja. Oikeusapu peruutetaan myös, jos oikeusapuun oikeutettu ei kolmen kuukauden kuluessa oikeusavun myöntämistä koskevan lainvoimaisen päätöksen tiedoksiantamisesta tee sopimusta hänelle määrätyn asianajajan kanssa tai anna valtakirjaa oikeusapukeskukselle tai asianajajalle tai jos käy ilmi, että hakijalle on myönnetty oikeus oikeusapuun virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella. Lisäksi oikeusapu peruutetaan siinä tapauksessa, että oikeusapuun oikeutettu ei täytä oikeusapulain 13 §:n 3 momentin mukaista pyyntöä (oikeusapukeskuksen pyyntö, jonka mukaan oikeusapuun oikeutetun on todistettava oikeusapuun oikeuttavat seikat kahdeksan päivän kuluessa pyynnön esittämisestä).

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Oikeusavun epäämis päätöksessä on oltava laissa (hallintomenettelylaki 71/1967, sellaisena kuin se on muutettuna) vaadittujen seikkojen ohella myös ilmoitus siitä, että mikäli hakijan tulot ja varallisuusasema eivät ole muuttuneet, hakija voi tehdä samassa asiassa uuden hakemuksen vasta kuuden kuukauden kuluttua päätöksen tekemisestä.

Päivitetty viimeksi: 09/07/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Suomi

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Oikeudenkäyntikulut vaihtelevat asian laadusta ja laajuudesta riippuen. Oikeudenkäyntikuluja ovat muun muassa avustajan palkkio ja kulukorvaus, todistelu-, tulkkaus- ja käännöskulut, viranomaisen käsittely- ja toimituskirjamaksut sekä valtiolle suoritettavat täytäntöönpanomaksut. Valtaosa oikeudenkäyntikuluista koostuu avustajan palkkiosta. Lähtökohtaisesti jokainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan. Tuomioistuimien voi velvoittaa jutun hävinneen osapuolen korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Oikeusapua annetaan valtion varoin henkilölle, joka tarvitsee asiantuntevaa apua oikeudellisessa asiassa ja joka taloudellisen asemansa vuoksi ei kykene itse suorittamaan sen hoitamisen vaatimia menoja. Oikeusapuun kuuluu oikeudellinen neuvonta, tarpeelliset toimenpiteet sekä avustaminen tuomioistuimissa ja muussa viranomaisessa sekä vapautus asian käsittelyyn liittyvistä menoista. Hakijan taloudellista asemaa ei tarvitse selvittää silloin, kun hakijalle annetaan vähäistä oikeudellista neuvontaa puhelimitse tai muuta sähköistä etäviestintää käyttäen.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Oikeusapua annetaan Suomessa käsiteltävissä asioissa henkilölle, jolla on kotikunta Suomessa taikka koti- tai asuinpaikka toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Lisäksi oikeusapua annetaan, jos henkilön asia käsitellään Suomen tuomioistuimissa tai jos oikeusapuun on erityistä syytä. Ulkomailla käsiteltävässä asiassa oikeusapu kattaa yleisen oikeudellisen neuvonnan.

Oikeusapua ei anneta yhtiölle tai yhteisölle. Oikeusapua annetaan elinkeinonharjoittajan elinkeinotoimintaa koskevassa muussa kuin tuomioistuinasiassa vain, jos siihen on erityistä syytä.

Oikeusapua annetaan hakemuksesta korvauksetta tai omavastuusuutta vastaan hakijan taloudellisen aseman perusteella. Hakijan taloudellinen asema arvioidaan hänen kuukausittain käytettävissään olevien varojen (käyttövara) ja varallisuuden perusteella. Pääsääntöisesti käyttövara lasketaan hakijan ja hänen puolisonsa kuukausittaisten tulojen, välttämättömien menojen ja elatusvelvollisuuden perusteella. Oikeusapua annetaan henkilölle, jonka käyttövara ja varallisuus eivät ylitä valtioneuvoston asetuksella tarkemmin vahvistettavaa määrää. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin huomioon otettavista tuloista ja menoista sekä elatusvelvollisuuden vaikutuksesta käyttövara laskettaessa, varallisuuden huomioon ottamisesta sekä niistä perusteista, joita noudatetaan määrättäessä oikeusapua saaneen omavastuusuus.

Oikeusapua ei anneta, jos hakijalla on oikeudenkäyntikulut kattava oikeusturvavakuutus. Tuomioistuimissa käsiteltävänä olevassa asiassa tuomioistuimien voi myöntää oikeusavun siltä osin kuin oikeudenkäyntikulut ylittävät vakuutusyhtiön korvausvelvollisuuden ylärajaksi vakuutussopimuksessa määritellyn enimmäiskorvausmäärän. Jos hakija on taloudellisen asemansa perusteella oikeutettu oikeusapuun korvauksetta, oikeusapu voidaan myöntää vakuutuksen omavastuusuuden kattamiseen.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Oikeusapua voi saada sekä tuomioistuimissa että sen ulkopuolella hoidettavaan oikeudelliseen asiaan.

Oikeusapua ei anneta, jos:

- 1) asialla on hakijalle vähäinen merkitys;
- 2) se olisi selvästi tarkoituksetonta verrattuna hakijalle siitä koituvaan hyötyyn;
- 3) asian ajaminen olisi oikeuden väärinkäyttämistä; tai
- 4) asia perustuu siirrettyyn oikeuteen ja on aihetta otaksua siirron tapahtuneen oikeusavun saamiseksi.

Pääsääntöisesti oikeusapuun ei kuulu avustaminen:

- 1) yleisessä tuomioistuimissa käsiteltävässä hakemusasiassa;
 - 2) yksinkertaisessa rikosasiassa;
 - 3) asiassa, joka koskee verotusta tai julkista maksua; eikä
 - 4) asiassa, jossa oikeusavustaja tai valitusoikeus perustuu kunnan tai muun julkisyhteisön jäsenyyteen.
- Tällöinkin julkinen oikeusavustaja voi tarvittaessa antaa oikeudellisia neuvoja ja laatia tarvittavia asiakirjoja.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Oikeusavun hakijan tulee ilmoittaa mahdollisesta kiireellisyydestä oikeusaputoimistolle.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Oikeusavun hakemuslomakkeen saa osoitteesta <https://oikeus.fi/fi/index/lomakkeet/oikeusapu.html>

Oikeusavun hakemuslomakkeen saa myös oikeusaputoimistosta. Toimistojen yhteystiedot ovat osoitteessa <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html>

Oikeusapua voi hakea sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa

<https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsahkoinenasiointi.html>

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Oikeusapuhakemuksessa hakijan on esitettävä selvitys taloudellisista olosuhteistaan ja asiasta, johon hän hakee oikeusapua sekä oikeusturvavakuutuksesta (ks. kysymys 6 oikeusavun hakemuslomakkeista). Hakijan on oikeusaputoimiston pyynnöstä esitettävä tuloista ja menoista tositteet sekä selvitys omaisuudesta ja veloista. Oikeusaputoimisto voi salassapitosäännösten estämättä hankkia tietoja, jotka ovat välttämättömiä sen selvittämiseksi, onko hakija taloudellisen asemansa perusteella oikeutettu oikeusapuun ja onko hakijalla asian kattava oikeusturvavakuutus.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Oikeusapua voi hakea miltä tahansa oikeusaputoimistolta. Toimistojen yhteystiedot ovat osoitteessa <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html>

Oikeusapua voi hakea myös sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa

<https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsahkoinenasiointi.html>

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Oikeusaputoimisto päättää oikeusavun myöntämisestä. Päätös toimitetaan hakijan ilmoittamaan asiointiosoitteeseen.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Selvittääkseen oikeutensa oikeusapuun hakijan tai hänen avustajan tulee ottaa yhteyttä oikeusaputoimistoon.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Oikeusapua antaa julkinen oikeusavustaja. Tuomioistuinasioissa avustajaksi voidaan määrätä myös tehtävään suostumuksensa antanut yksityinen avustaja. Yksityiseksi avustajaksi on määrättävä asianajaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja. Milloin oikeusavun saaja on itse ehdottanut avustajakseen kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilön, tämä on määrättävä, elleivät erityiset syyt toisin vaadi. Avustaja on toimessaan velvollinen noudattamaan hyvää asianajotapaa.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Oikeusapu kattaa asian vaatimat tarpeelliset hakijan oikeudenkäyntikulut. Oikeusavun saajan omavastuu oikeudenkäyntikuluista määräytyy hänen taloudellisen aseman perusteella. Oikeusapu ei kata vastapuolen oikeudenkäyntikuluja.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa loppuista kustannuksista?

Oikeusavun saajan omavastuu oikeudenkäyntikuluista määräytyy hänen taloudellisen aseman perusteella. Mikäli oikeusapua on antanut julkinen oikeusavustaja, oikeusavun saaja maksaa omavastuusuutensa oikeusaputoimistolle. Mikäli oikeusapua on antanut yksityinen avustaja, oikeusavun saaja maksaa omavastuusuutensa avustajalle.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Oikeusapu kattaa kaikki asian vaatimat tarpeelliset hakijan oikeudenkäyntikulut. Oikeusavun saajan omavastuu oikeudenkäyntikuluista määräytyy hänen taloudellisen aseman perusteella.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Mikäli havaitaan, että oikeusavun myöntämisedellytyksiä ei ollut olemassa tai mikäli ne ovat muuttuneet tai lakanneet, oikeusaputoimisto tai tuomioistuin voi muuttaa oikeusapupäätöstä tai päättää, että oikeusavun antaminen lakkaa. Oikeusavun saajan omavastuusuutta muutettaessa määrätään, sovelletaanko uutta päätöstä taannehtivasti. Oikeusavun lakkaamisesta päätettäessä määrätään, onko oikeusapua saaneen suoritettava valtiolle korvaus saamastaan oikeusavusta, sekä vahvistetaan korvauksen määrä.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Jos oikeusapua ei myönnetä hakemuksen mukaisesti, hakija voi saattaa asian tuomioistuimen ratkaistavaksi. Oikeusaputoimiston päätöksen yhteydessä hakijalle toimitetaan ohjeet ratkaisupyynnön tekemiseksi. Ratkaisupyynnö on toimitettava päätöksen tehneelle oikeusaputoimistolle. Oikeusaputoimisto toimittaa ratkaisupyynnön tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Lisätietoja

Tuomioistuin voi määrätä rikoksesta epäillylle puolustajan sekä asianomistajalle oikeudenkäyntiavustajan ja tukihenkilön esitutkintaa ja oikeudenkäyntiä varten. Puolustajaksi ja asianomistajan oikeudenkäyntiavustajaksi on määrättävä julkinen oikeusavustaja, asianajaja tai erityisestä syystä luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja. Tukihenkilöllä tulee olla riittävä pätevyys. Jos tuomioistuin toteaa epäillyn syyllistyneen rikokseen, jonka esitutkintaa ja oikeudenkäyntiä varten hänelle oli määrätty puolustaja, hänet on velvoitettava korvaamaan valtiolle sen varoista maksetut korvaukset. Jos epäilty täyttää oikeusavun saamisen taloudelliset edellytykset, korvaus ei saa olla oikeusavun mukaista korvausta suurempi.

Lisätietoa oikeusavusta osoitteesta <https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index.html>

Päivitetty viimeksi: 21/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Ruotsi

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Ruotsissa itse oikeuskäsittely on maksuton lukuun ottamatta hakemusmaksua, joka on nykyisellään 2 800 kruunua (noin 265 euroa). Vaatimuksissa, joiden arvo on alle 23 250 kruunua (2 200 euroa), hakemusmaksu on 900 kruunua (85 euroa).

Jos oikeusapua myönnetään, valtio maksaa hakemusmaksun.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Siviilioikeuden alalla on mahdollista saada seuraavanlaista oikeudellista apua:

neuvontapalveluja

oikeusapua.

Näistä molemmista säädetään [oikeusapulaissa \(1996:1619\)](#).

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Neuvojen saaminen

Kaikki – mm. luonnolliset henkilöt, yhdistykset ja yritykset – voivat saada neuvontapalveluja kaikissa oikeudellisissa asioissa.

Neuvontapalveluja voi antaa asianajaja tai asianajotoimistossa toimiva muu lakimies. Neuvontapalveluja annetaan korkeintaan kaksi tuntia. Tämän ajan voi jakaa useammalle kerralle. Neuvontapalveluista kerätään maksu, joka on nykyisellään 1 725 kruunua / tunti (noin 164 euroa). Jos neuvontapalveluja saava on vähävarainen, voidaan maksu puolittaa. Lapsille neuvontapalvelut ovat yleensä ilmaisia. Jos maksu puolitetaan, saa neuvoa antanut asianajaja tai juristi jäljelle jäävän osan valtiolta.

Oikeusapu

Oikeusapua voi saada vain luonnollinen henkilö, eli mm. yritykset ja yhdistykset eivät voi saada kyseistä apua. Tietyissä tapauksissa voi myös kuolinpesä olla oikeutettu oikeusapuun. EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset ovat yhdenvertaisia Ruotsin kansalaisten kanssa eli heillä on yhtäläinen oikeus saada oikeusapu Ruotsissa.

Oikeusapua voi saada useimpiin oikeudellisiin asioihin (ks. kysymys 4).

Jotta oikeusapua voitaisiin myöntää, on tiettyjen ehtojen täyttyvä:

Hakijan on täytynyt saada neuvontapalvelua vähintään tunti.

Hakijan tulot eivät saa ylittää tulorajaa, joka nykyisellään on 260 000 kruunua.

(noin 27 375 euroa). Tulojen laskennassa otetaan huomioon henkilön taloudellinen tilanne kokonaisuudessaan, esim. lasten elatusapu, omaisuus ja velat.

Hakijalla on oltava tarve oikeusapuun neuvontapalvelun lisäksi, ja tätä tarvetta ei voida muulla tavoin tyydyttää.

Oikeudellisen asian luonteen ja merkityksen, riidan kohteen arvon ja yleisten olosuhteiden perusteella pidetään kohtuullisena, että valtio osallistuu kustannuksiin.

Jos hakijalla on – tai olisi pitänyt olla – oikeusturvavakuutus, tulee sitä käyttää ensisijaisesti.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Neuvontapalvelut

Kuten edellä kysymyksen 3 kohdalla on mainittu, neuvontapalveluja voi saada kaikkiin oikeudellisiin asioihin.

Tietoja ja neuvoja annetaan esim. seuraavissa asioissa:

avioliittoa ja muuta yhteisasumista koskevat säännöt

avioeroa koskevat säännöt

elatusmaksu

testamentti ja perintö

ostaminen ja sopimuksenteko.

Oikeusapu

Kuten edellä kysymyksessä 3 on mainittu, oikeusapua voi saada useimmissa oikeudellisissa asioissa joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Oikeusapua ei esimerkiksi voi saada asioissa, joissa julkinen puolustusasianajaja tai avustaja voi tulla kysymykseen. Jos henkilö on joutunut rikoksen uhriksi, voi tietyissä tapauksissa kysymykseen tulla asianomistajan oikeusavustaja (ks. [laki 1988:609 asianomistajan oikeusavustajasta](#)). Asianomistajan oikeusavustaja on maksuton rikoksen uhrille. Oikeusavustajan tehtäviin kuuluu asianomistajan avustaminen rikosta koskevien yksityisoikeudellisten vaatimusten esittämisessä, esim. vahingonkorvauksen saamiseksi. Jos henkilölle on järjestetty asianomistajan oikeusavustaja, ei henkilö voi samanaikaisesti saada oikeusapua.

Tietyissä tapauksissa vaaditaan erityisiä syitä oikeusavun saamiseen. Esimerkkinä tästä voidaan mainita ulkomailla käsiteltävät asiat sekä asiat, joissa vaade ei selvästi ylitä 23 250 kruunun (noin 2 200 euron) rajaa.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Sellaisten tilanteiden varalle, jotka vaatisivat oikeusapuhakemuksen välitöntä käsittelyä ei ole käytössä mitään erityistä menettelyä. Myös näissä tapauksissa noudatetaan yleisiä prosessioikeudellisia periaatteita eli tapaus tullaan ratkaisemaan niin pian kuin mahdollista.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Tuomioistuinlaitos on laatinut yksinkertaisen [hakulomakkeen](#), jossa on ohjeet lomakkeen täyttämiseksi. Lomakkeita saa oikeusapuviranomaiselta (*rättshjälpsmyndigheten*) ja tuomioistuimista. Lomakkeen voi myös tilata [tuomioistuinlaitokselta](#) (*Domstolverket*).

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Kuten edellä kysymyksen 6 kohdalla on mainittu, [hakulomakkeita](#) täyttöohjeineen saa mm. [tuomioistuinlaitokselta](#), jolta saa myös lisätietoja.

Oikeusapuhakemuksessa on oltava tiedot mm. kyseisestä oikeudellisesta tapauksesta ja siitä, tullaanko asiaa käsittelemään ulkomailla, onko asian yhteydessä käytetty neuvontapalvelua, onko oikeusapua hakevalla henkilöllä asian kattava oikeusturvavakuutus tai onko sellainen ollut aikaisemmin sekä tiedot hakijan taloudellisesta ym. tilanteesta. Viimeksi mainitut tiedot täytetään [lomakkeeseen](#), joita saa tuomioistuinlaitokselta.

Hakemukseen ei tarvitse liittää muita asiakirjoja. Ilmoitettujen tietojen vahvistamiseksi voi liittää asiakirjoja.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

[Oikeusapuhakemus](#) lähetetään sille tuomioistuimelle tai viranomaiselle, jonka toimivaltaan hakemuksen käsittely kuuluu.

Jos hakemukseen liittyvä oikeudellinen asia on vireillä tuomioistuimessa, lähetetään oikeusapuhakemus tälle tuomioistuimelle. Muussa tapauksessa [oikeusapuviranomainen](#) päättää oikeusavun myöntämisestä.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Oikeusapuviranomainen tai se tuomioistuin, joka käsittelee oikeusapuhakemuksen, ilmoittaa kirjallisesti tekemästään päätöksestä.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Jos oikeusapua myönnetään, määrätään samalla oikeusavustaja, joka antaa lisätietoja.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Oikeusavustajaksi voidaan määrätä asianajaja, muu lakimies tai joku muu tehtävään sopiva henkilö. Jos hakija itse ehdottaa sopivaa henkilöä, määrätään hänet oikeusavustajaksi, jos tähän on erityinen syy, eikä siitä aiheudu huomattavia lisäkustannuksia.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Kun oikeusapua on myönnetty, maksaa valtio seuraavat kustannukset:

Korkeintaan 100 työtunnin korvaus oikeusavustajalle, ellei tuomioistuin toisin päättää.

Kohtuulliset todistelukustannukset yleisessä tuomioistuimessa, työtuomioistuimessa ja markkinatuomioistuimessa.

Kohtuulliset selvityskustannukset jotka ovat tarpeen, jotta oikeusavun saaja voi hyödyntää oikeuttaan, korkeintaan 10 000 kruunuun (noin 1 053 euroon) asti. Asiamiehen kustannukset [oikeudenkäyntikaaren](#) 42 luvun 17 §:n mukaan.

Haku- ja toimituskulut sekä täytäntöönpanokustannukset.

Kustannukset, joita oikeusapu ei kata, jäävät hakijan itsensä hoidettaviksi. Hakijan on myös mahdollista saada näihin kustannuksiin korvausta vastapuolelta siinä tapauksessa, että hakija voittaa asian käsittelyn.

Jos oikeusapua myönnetään, tulee avun saajan osallistua kustannuksiin maksamalla oikeusapumaksu. Tämä maksu on tietty prosenttiosuus oikeusavustajan kustannuksista. Maksujärjestelmä käsittää kuusi tasoa, jotka riippuvat avun saajan tuloista. Tulorajat on asetettu porrastetusti.

Korvausosuudet erituloisille vaihtelevat kahden ja 40 prosentin välillä. Se, mihin väliin henkilö sijoittuu ja miten suuren prosenttiosuuden hän joutuu itse maksamaan, määritellään henkilön toimeentulon perusteella. Tämä lasketaan henkilön vuosiansioiden, elatustaakan ja varallisuuden mukaan.

Oikeusapumaksua maksetaan oikeusavustajalle sitä mukaa kun kustannuksia muodostuu.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa loppuista kustannuksista?

Jos henkilölle myönnetään oikeusapua, tarkoittaa se, että hänellä on oikeus kaikkiin niihin etuihin, joita Ruotsin oikeusjärjestelmään kuuluu (ks. kysymys 12). Osittaista oikeusapua ei siis ole mahdollista myöntää.

Oikeusapujärjestelmän ohella on sitä vastoin mahdollista saada taloudellista tukea tiettyihin oikeudenkäynnin yhteydessä syntyvien kulujen (matkakustannukset tuomioistuimeen, todistajan kustannukset) kattamiseen. Näin ollen voi henkilö, joka on osallisena asiassa ja joka on kutsuttu saapumaan tuomioistuin käsittelyyn, saada valtiolta korvauksen **matka- ja oleskelukustannuksista**, mikäli sitä pidetään kohtuullisena. [\(E\)](#)

oikeudenkäyntikaaren 11 luvun 6 §). Lisäksi valtio voi, jos se on aiheellista oikeusavun saajan taloudelliseen tilanteeseen nähden, maksaa **todistajalle korvauksen** välttämättömistä matka- ja oleskelukustannuksista sekä ajanhukasta. (☞ **oikeudenkäyntikaaren** 36 luvun 24 §). Mahdollisuus saada korvausta matka- ja oleskelukustannuksista tuomioistuinkäsittelyyn saapumisen yhteydessä ei koske oikeushenkilöitä.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Kyllä, mutta oikeusavustajalle maksettava korvaus kattaa enintään 100 työtuntia. Jos ensimmäisessä oikeusasteessa on jo käytetty 100 tuntia, korvaus ei kata muutoksenhakuoikeusasteen käsittelyä.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Kun oikeudellisen asian katsotaan päättyneen, oikeusapu luonnollisesti loppuu. Säännön mukaan oikeusavun saaminen loppuu myös silloin kun oikeusavustaja on työskennellyt 100 tuntia. Tuomioistuin voi päättää myös oikeusavun jatkamisesta.

Tiettyissä tapauksissa oikeusapu voi lakata etuajassa, esimerkiksi siitä syystä, että henkilö on jättänyt maksamatta oikeusapumaksunsa tai jos henkilö on antanut viranomaisille vääriä tietoja, eikä oikeiden tietojen valossa olisikaan oikeutettu oikeusapuun. Lisäksi oikeusapu voi loppua etuajassa, jos oikeusavustaja on työskennellyt 100 tuntia, eikä tuomioistuin ole myöntänyt jatkoa oikeusavulle.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kyllä. Oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta. Jos tuomioistuin on tehnyt päätöksen, valitetaan tästä samoin menettelytavoimien kuin muistakin päätöksistä. Samassa yhteydessä kun tuomioistuin kirjallisesti ilmoittaa päätöksestään, ilmoittaa se myös miten siitä voi valittaa. Jos päätöksen on sen sijaan tehnyt oikeusapuviranomainen, voi päätöksestä valittaa ☞ **oikeusapulautakunnalle** (*Rättshjälpsnämnden*).

Lisätietoja

Lisätietoja Ruotsin oikeusapujärjestelmästä antaa tuomioistuinlaitos, jolta voi myös tilata hakemuslomakkeita seuraavasta osoitteesta:

Domstolsverket

SE-551 81 JÖNKÖPING

☞ <https://www.domstol.se/>

P. (+4636) 15 5300

Faksi: (+4636) 16 57 21

Päivitetty viimeksi: 08/07/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Englanti ja Wales

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Kustannukset riippuvat oikeusjutun täsmällisestä luonteesta. Asianajajille koituu päämiehen toimeksiantojen perusteella kuluja, joihin asianajajien omien palkkioiden lisäksi voi sisältyä esimerkiksi oikeudenkäyntikulua ja asiantuntijoiden lausuntopalkkioita. Jos päämies voittaa oikeusjuttunsa, hän saattaa saada takaisin osan kustannuksista tai kaikki kustannukset hävinneeltä osapuolelta, mutta jos päämies häviää tai hävinnyt osapuoli ei voi maksaa, asianajajan kustannukset jäävät viime kädessä päämiehen maksettaviksi. Oikeusjutun käsittelyn päätyttyä ja otettuaan kaikki asiaan liittyvät tekijät huomioon tuomioistuin päättää, kenen on maksettava kulut. Vaikka häviäjä tuomitaankin yleensä maksamaan voittajan kulut, periaatteesta on myös useita poikkeuksia.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Yksityisoikeudellisissa asioissa annetaan seuraavanlaista oikeusapua:

oikeudellinen neuvonta (*Legal Help*), joka kattaa valmisteluvaiheen neuvonnan ja avun missä tahansa oikeudellisessä ongelmassa

tuomioistuinapu (*Help at Court*), johon kuuluu avustaminen tuomioistuimessa silloin, kun täyttä edustusta ei vaadita

perhesovittelu (*family mediation*), jossa riippumaton ja koulutettu sovittelija auttaa pääsemään sopimukseen esimerkiksi seuraavista:

lapsia koskevat järjestelyt eron jälkeen (voidaan kutsua nimellä huolto, asuminen tai yhteydenpito)

lapsen elatusapu

talous (esimerkiksi mitä tapahtuu talolle, säästöille, eläkkeelle, veloille) sekä

edustus tuomioistuimessa.

Oikeudellinen edustus (*Legal Representation*) kattaa oikeudenkäynnin osapuolen tai oikeudenkäynnin vireillepanomahdollisuutta pohtivan henkilön

oikeudellisen edustuksen. Tällöin käsitellään todennäköisimmin kiireellisiä perheasioita ja muita asioita, joiden käsittelyyn voi saada julkista rahoitusta.

Oikeudellinen edustus voidaan toteuttaa kahdella tavalla: tutkinta-apuna (*Investigative Help*) tai täytenä edustuksena (*Full Representation*).

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Oikeusapuvirasto (*Legal Aid Agency*) voi myöntää rahoitusta vain yksityishenkilöille, joiden oikeudellinen ongelma kuuluu oikeusavun soveltamisalaan.

Kansalaisuudella tai asuinpaikalla ei ole vaikutusta.

Tavallisesti hakijalta edellytetään

pieniä tuloja tai tiettyjen etuuksien saamista sekä vähäisiä säästöjä tai vähäistä omaisuutta ('tarveharkinta') ja

sen osoittamista, että oikeusavun antaminen on kohtuullista ottaen huomioon kaikki asiaan liittyvät tekijät ('aiheellisuusselvitys').

Tarveharkinta

Tarkastellessaan oikeutta oikeusapuun oikeusapuvirasto tutkii hakijan taloudellista tilannetta. Sekä oikeudellisen neuvonnan että oikeudellisen edustuksen osalta tarveharkinnassa arvioidaan kuukausittaiset bruttotulot, kuukausittain käytettävissä olevat tulot sekä käytettävissä oleva pääoma.

Jos hakija saa tiettyä tuloihin liittyvää sosiaaliturvatuutta (*passporting benefits*), hänen katsotaan automaattisesti täyttävän tuloharkinnan vaatimukset.

Varallisuus on kuitenkin arvioitava.

Tällaisia sosiaaliturvatuuksia ovat

toimeentulotuki

ansiosidonnainen työttömyysavustus

yleinen tuki (*Universal Credit*)

tarveharkintaisen eläkeoikeuden takuuhyvitys (*Guarantee Credit element of Pension Credit*)

ansiosidonnainen työllisyys- ja tukiaavustus (*income-related Employment and Support Allowance*).

Jos hakija saa turvapaikanhakijoiden kansallisesta tukipalvelusta (*National Asylum Support Service*) taloudellista tukea vuoden 1999 maahanmuutto- ja

turvapaikkalain 4 tai 95 §:n nojalla, hänen katsotaan täyttävän valvottua työperäistä maahanmuuttoa ja turvapaikka-asioita koskevat tulo- ja

varallisuusvaatimukset, ja asiaa käsitellään Upper Tribunalissa tehdyissä valituksissa.

Tarveharkintaa ei sovelleta tiettytyyppisissä asioissa, kuten

mielenterveyspotilaiden hoitoa koskevilla riidoissa
lastensuojeluasioissa
kansainvälisissä lapsikaappausasioissa.

Aiheellisuusselvitys

Oikeusapua koskeville hakemuksille tehdään myös aiheellisuusselvitys, jonka tarkoituksena on varmistaa, että oikeusapu on perusteltua myös asiaan liittyvien olosuhteiden kannalta.

Oikeusavun tapaustyöskentelyn johtaja (*Director of Legal Aid Casework*) tarkastelee seuraavankaltaisia asioita:

onko todennäköinen tulos oikeassa suhteessa tuomioistuinkäsittelyn kustannuksiin

liittyykö asiaan laajempi yleinen etu

olisiko keskituloinen päämies valmis kuluttamaan omia rahojaan oikeusjuttuun ja

rikkoisiko oikeusavun epääminen yksilön oikeuksia.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Oikeudenalat, joilla oikeusapua on saatavilla, esitetään oikeusavusta ja rikoksenteleijöiden tuomitsemisesta ja rankaisemisesta vuonna 2012 annetun lain 1 osan liitteessä 1.

Niitä ovat muun muassa

lasten suojelua koskevat julkisoikeudelliset asiat

perheoikeutta koskevat yksityisoikeudelliset asiat, joissa on kyse perheväkivallasta tai lapsen kaltoinkohtelusta, lapsikaappauksesta, pakkoavioliittoa suojelua koskevasta asiasta tai asiasta, jossa menettelyn osapuolena on lapsi

velka, jossa henkilö on vaarassa menettää kotinsa. Tämä kattaa kodin haltuunoton, kodin myyntiä koskevan määräyksen sekä vastentahtoisen konkurssin, kun henkilön koti on tämän omaisuutta.

asuminen, kun henkilö on vaarassa menettää kotinsa tai on koditon. Tämä kattaa kodin hallussapidon, hädän, vuokra-asunnon korjaustyöt, kun korjaustyöt aiheuttavat vakavan riskin terveydelle tai turvallisuudelle, kodittomien tuen sekä epäsosiaalista käyttäytymistä koskevat asiat.

avohuolto

viranomaisiin kohdistuvat kanteet

mielenterveys ja henkinen tila

laillisuusvalvonta

erityisopetuksen tarve

turvapaikkahakemukset ja niitä koskevat muutoksenhaut

maahanmuuttoon liittyvä säilöönotto

syrjintä

potilasvahinko, jossa lapselle aiheutuu raskauden tai synnytyksen aikana tai pian synnytyksen jälkeen tapahtuneen vakavan vammautumisen vuoksi neurologinen vamma

maahanmuutto, johon liittyy perheväkivaltaa, käsittely erityisessä maahanmuuttoalan muutoksenhakulautakunnassa (*Special Immigration Appeals Commission*), tai ihmiskauppaa, orjuutta, vapaudenriistoa tai pakkotyötä koskevat asiat

sosiaaliturvaetuudet, mutta vain oikeuskysymystä koskevassa Upper Tribunal-, Court of Appeal- tai Supreme Court tuomioistuimelle esitetystä muutoksenhaussa.

Muilla oikeudenaloilla oikeusapua voi olla saatavilla, jos oikeusavusta ja rikoksenteleijöiden tuomitsemisesta ja rankaisemisesta vuonna 2012 annetun lain 10 §:ssä esitetyt edellytykset poikkeukselliseen tukeen täyttyvät.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Kiireellistä apua on saatavilla kiireellisen oikeudellisen edustuksen muodossa, esimerkiksi hakijan ja/tai hänen lastensa turvaamiseksi perheväkivallalta.

Perheoikeutta koskevilla yksityisoikeudellisissa asioissa, joihin liittyy perheväkivaltaa, hakijan on tavallisesti esitettävä näyttöä siitä, että häneen tai hänen lapsiinsa kohdistui vaara entisen puolison taholta.

Näyttöä voi pyytää

tuomioistuimilta

poliisilta

moniammatilliselta riskinarviointikokouksesta (MARAC)

sosiaalipalveluista

terveydenhuollon ammattilaiselta, esimerkiksi lääkäriltä, sairaanhoitajalta, kättilöltä, psykologilta tai kotikäyntejä tekevältä sosiaalityöntekijältä

turvakodin johtajalta

perheväkivallan uhrien tukipalvelulta

pankista, esimerkiksi luottokorttitapahtumat, laina-asiakirjat ja tiliotteet

työnantajalta tai koulutuksen tarjoajalta

mahdollisten etuuksien myöntäjältä.

Oikeudellinen neuvonantaja, joka on tehnyt sopimuksen oikeusavun tarjoamisesta, voi anoa kiireellistä oikeudellista edustusta mahdollisten kiireellisten toimien osalta. Oikeusapua on silti haettava tavallisella tavalla jo käynnistyneelle työlle.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Kaikki oikeudelliset neuvonantajat, olivatpa nämä tehneet sopimuksen oikeusavun tarjoamisesta tai eivät, ovat velvollisia kertomaan asiakkailleen oikeusavun mahdollisesta saatavuudesta. Heidän on annettava asiakkaille mahdollisuus valita oikeusavun tarjoaja.

Siviilioikeudellista apua voivat tarjota siviilioikeudellista neuvontaa (*Civil Legal Advice*) tarjoava puhelinneuvontapalvelu, asianajajat (*solicitor*), oikeudessa esiintyvät asianajajat (*barrister*) tai voittoa tavoittelemattomat organisaatiot, jotka ovat tehneet kyseistä alaa koskevan sopimuksen oikeusapuviraston (*Legal Aid Agency*) kanssa. Oikeudellisen neuvonantajan voi löytää hakemalla verkossa asianajajaliiton "Löydä asianajaja" palvelusta (Find a Solicitor - The Law Society).

Asiakkaat voidaan myös ohjata ottamaan yhteyttä siviilioikeudellista neuvontaa tarjoavaan puhelinneuvontapalveluun, jotta voidaan alustavasti määrittää soveltuvuus ja taloudellinen kelpoisuus.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Hakijan on annettava seuraavat tiedot itsestään ja (tarvittaessa) kumppanistaan:

etuudet – myös etuusotteet

tulot, säästöt ja menot – myös palkkalaskelmat ja tiliotteet

kansalliset vakuutusnumerot.

Lisäksi tarvitaan jäljennökset hakijan asiaa koskevasta näytöstä, esimerkiksi tuomioistuimen asiakirjoista

avioliitto- ja syntymätodistuksista (perheoikeudelliset asiat)

asiaa koskevasta kirjeenvaihdosta.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Asianajaja, joka on tehnyt sopimuksen oikeusavun tarjoamisesta, jättää hakijan puolesta hakemuksen oikeusapuvirastoon. Edellä annetaan ohjeita asianajajan löytämiseksi.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Asianajaja ilmoittaa, onko oikeusapua koskeva hakemus hyväksytty ja onko hakijan maksettava omavastuuosuus.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Asianajaja voi neuvoa hakijaa.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Hakijan valitsee asianajajansa itse (ks. edellä). Hänen on kuitenkin valittava asianajaja, joka on tehnyt sopimuksen oikeusapuviraston kanssa.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Jos rahoitus myönnetään, se kattaa kaikki asianajajan kulut, oikeudenkäyntikulut mukaan luettuina. Hakijaa voidaan kuitenkin pyytää maksamaan kiinteä kuukausisumma varallisuudesta riippuen.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa lopuista kustannuksista?

Ks. edellä.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Jos hakija häviää oikeusjutun, jonka käsitellyä oikeusapuvirasto ei ole rahoittanut, rahoitusta voi vielä hakea muutoksenhakuun ylempässä oikeusasteessa.

Hakijan on täytettävä tarveharkinnan ja aiheellisuusselvityksen kriteerit.

Jos oikeusapuvirasto on rahoittanut jutun käsittelyn, rahoitustodistukseen voi hakea muutosta siten, että se kattaa myös muutoksenhakuvaiheen. Siinä tapauksessa oikeusapuvirasto tarkistaa, että asia täyttää edelleen tarveharkinnan ja aiheellisuusselvityksen kriteerit.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Jos hakijan tulot ja/tai varallisuus kasvavat sinä aikana, kun rahoitus hakijan oikeudelliseen edustukseen on voimassa, siitä on välittömästi ilmoitettava oikeusapuvirastoon, ja hakijan taloudellinen tilanne saatetaan arvioida uudelleen. Jos hakijan tulot vähenevät, hän voi anoa tilanteensa uudelleenarviointia ja hänen omavastuuosuuttaan voidaan pienentää. Jos hakija saa rahaa esimerkiksi perimällä, myymällä talonsa tai voittamalla arpajaisissa sinä aikana, kun oikeusapuvirasto rahoittaa hänen oikeusjuttuaan, hakijaa voidaan vaatia maksamaan kaikki oikeudenkäyntikustannukset tai osa niistä saamallaan rahoilla.

Jos hakija saa rahoitusta, se voidaan rajata tiettyyn toimenpiteeseen, kuten oikeudessa esiintyvän asianajajan (*barrister*) lausunnon saamiseen, ja avustukselle voidaan asettaa yläraja. Jos rahoituksen kattamaa työmäärää tai asianajajan tekemän työn enimmäiskustannuksia on lisättävä, siitä on tehtävä hakemus asianajajan välityksellä.

Oikeusapuvirasto voi peruuttaa rahoituksen, jos se katsoo, että rahoituksen myöntämiselle ei enää ole perusteita esimerkiksi siksi, että hakija ei suostu järkevään sovintotarjoukseen, tai jos käy selväksi, että hakijan voittomahdollisuudet ovat ennakoitua huonommat. Näin varmistetaan, ettei valtion varoja tuhata tilanteessa, jossa omia rahojaan käyttävä asiakas tuskin jatkaisi oikeudenkäyntiä. Jos oikeusapuvirasto harkitsee rahoituksen peruuttamista, se antaa hakijalle ensin mahdollisuuden osoittaa, miksi niin ei pitäisi tehdä, ja jos se päättää peruuttaa rahoituksen, hakijalla on oikeus hakea muutosta riippumattomalta lakimieskomitealta (*Committee of lawyers*). Jos rahoitus peruutetaan, se kattaa asianajajista siihen mennessä aiheutuneet kulut.

Kulujen maksaminen jälkikäteen

Hakijaa voidaan myös vaatia maksamaan takaisin kaikki kustannukset tai osa niistä, jos hänen taloudellinen tilanteensa paranee oikeudenkäynnin tuloksena. Asian käsittelyn päätyttyä oikeusapuvirasto on velvollinen perimään takaisin mahdollisimman suuren osan kustannuksistaan. Se ottaa huomioon ensiksi hakijan maksamat omavastuuosuudet ja vastapuolelta perityt kulut. Sen jälkeen se perii jäljellä olevan vajeen omaisuudesta tai rahoista, jotka hakija on saanut tai säilyttänyt oikeudenkäynnissä. Omia varojaan käyttävä päämies joutuisi maksamaan takaisin maksamattomat kulut näin, ja on täysin oikeudenmukaista, että myös valtion rahoitusta saava päämies joutuu tekemään samoin, jos hänellä on siihen varaa. Jos kyseinen omaisuus kuitenkin on hakijan koti (tai rahat, jotka hakija on säästänyt kodin ostamista varten), maksua voidaan siirtää siihen asti, kunnes hakija seuraavan kerran myy kotinsa, jos hakija suostuu maksamaan korkoa siihen asti kuluvalta ajalta.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Asianajaja/neuvonantaja, joka on tehnyt sopimuksen oikeusavun tarjoamisesta, voi kieltäytyä antamasta oikeudellista neuvontaa tai tuomioistuinapua.

Sopimuksessa oikeusavun antamisesta vahvistetaan olosuhteet, joissa avun antamisesta voidaan kieltäytyä. Tällaisia ovat esimerkiksi eturistiriidat tai valmiuksiin liittyvät kysymykset. Asianajajan/neuvonantajan olisi selitettävä kieltäytymisensä syyt, mutta päätökseen ei voi hakea muutosta.

Jos hakemus hylätään aiheellisuusperustein, oikeusapuvirasto ilmoittaa päätöksestään ja sen perusteluista hakijalle. Hakija voi hakea muutosta päätökseen neljäntoista päivän kuluessa. Muutoksenhaku käsitellään ensin sisäisesti. Jos oikeusapuvirasto muutoksenhau käsiteltyään katsoo, että oikeusavun kriteerit täyttyvät, ja peruu päätöksensä, hakemus tai muutos hyväksytään ja todistus oikeusavun myöntämisestä tai muutettu todistus annetaan.

Jos oikeusapuvirasto katsoo, että oikeusavun kriteerit eivät täyty ja päättää säilyttää päätöksen voimassa, hakijalle ja tämän asianajajalle ilmoitetaan sen syyt. Samalla hakijalle ilmoitetaan, onko hänellä oikeus hakea vielä muutosta riippumattomalta rahoitustarkastajalta (*Independent Funding Adjudicator*).

Jos riippumattomalta rahoitustarkastajalta haetaan muutosta, tämä tekee päätöksensä / antaa suosituksensa muutoksenhau tueksi esitettyjen tietojen sekä voimassa olevien oikeusapua koskevien säädösten perusteella. Riippumaton rahoitustarkastaja voi tarvittaessa ottaa yhteyttä hakijaan.

Lisätietoja

Lisätietoja oikeusavusta on saatavilla osoitteessa [Gov.uk](#).

Päivitetty viimeksi: 12/07/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusapu - Skotlanti

1 Mitä kustannuksia oikeudenkäyntiin liittyy, ja kuka ne yleensä maksaa?

Kustannukset riippuvat oikeusjutun luonteesta. Kustannuksiin voi sisältyä oikeusapua saavan henkilön asianajajan palkkio sekä oikeudenkäyntimaksujen ja asiantuntijalausuntojen kaltaisia menoja.

Tuomioistuin päättää oikeudenkäynnin päätteeksi, kumpi osapuoli maksaa kulut. Tavallisesti häviävä osapuoli määrätään maksamaan voittavan osapuolen kulut, mutta tähän periaatteeseen sovelletaan useita poikkeuksia. Jos oikeusapua saava henkilö häviää oikeusjutun tai jos toinen osapuoli määrätään maksamaan kulut, mutta tämä ei tee niin, oikeusapua saavan henkilön on maksettava omat kulunsa.

2 Mitä oikeusavulla tarkoitetaan?

Julkisin varoin rahoitettua apua oikeudellisissa asiassa (oikeusapua) annetaan henkilölle, jotta tämä voi vaatia tai puolustaa oikeuksiaan tai maksaa puolustuksestaan, jos hänellä ei muuten olisi siihen varaa. Skotlannissa oikeusapua hallinnoi Skotlannin oikeusapulautakunta (*Scottish Legal Aid Board*), joka on Skotlannin hallinnon rahoittama ministeriöiden ulkopuolinen julkisyhteisö.

Oikeudellista apua on kolmenlaista.

Oikeudellinen neuvonta ja apu siviilioikeudellisissa asioissa: Suullinen tai kirjallinen neuvonta Skotlannin lainsäädännön soveltamisesta missä tahansa tilanteessa, joka koskee neuvoja hakevaa henkilöä. Neuvontaa ja apua tarjoaa asianajaja ja tarvittaessa oikeusavustaja.

Oikeudellinen neuvonta edustuksen välityksellä (ABWOR): Oikeudellista neuvontaa ja apua, jossa asianajaja tai tarvittaessa oikeusavustaja edustaa asianosaista siviilioikeudenkäynnissä tietyissä Skotlannin tuomioistuimissa.

Oikeusapu siviiliasioissa: Erillinen järjestelmä, jossa asianajaja tai tarvittaessa oikeusavustaja edustaa asianosaista siviilioikeudenkäynnissä muissa Skotlannin tuomioistuimissa.

3 Kuka voi saada oikeusapua?

Siviilioikeudellisen oikeusavun myöntöperusteet ovat johdonmukaisia ja avoimia, ja hakemukset tutkitaan lainsäädännön mukaisesti. Ensiksi tarkastellaan hakemuksen oikeudellista sisältöä. Oikeusavun kohteena olevalle asialle on oltava olemassa oikeudellinen perusta ("todennäköinen syy") ja sen tukeminen julkisin varoin on katsottava kohtuulliseksi. Lopuksi tutkitaan hakijan taloudellinen tilanne.

Asianajaja voi tarjota oikeudellista neuvontaa ja apua, jos hän toteaa, että hakija on siihen taloudellisen tilanteensa vuoksi oikeutettu ja että asia, jossa tämä pyytää neuvontaa, liittyy Skotlannin lainsäädäntöön. Asianajaja voi tarjota neuvontaa ja apua tiettyyn kulutasoon saakka. Skotlannin oikeusapulautakunnan on hyväksyttävä etukäteen kaikki alkuperäisen rajan ylittävä työ, kuten myös kaikki edustusta edellyttävä työ.

Skotlannin oikeusapulain (Legal Aid (Scotland) Act 1986) mukaisen oikeusavun hakeminen ei edellytä asumista Skotlannissa. Neuvonta- ja apupalvelua on saatavilla Skotlannin lainsäädäntöä (myös Skotlannissa sovellettavaa Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädäntöä) koskeviin asioihin. Oikeusapua on mahdollista saada Skotlannin tuomioistuinten menettelyihin.

4 Myönnetäänkö oikeusapua kaikenlaisiin oikeudenkäynteihin?

Ks. vastaus kysymykseen 2.

Neuvontaa ja apua siviilioikeudellisissa asioissa voi saada Skotlannin lainsäädännön soveltamiseen liittyvissä asioissa.

Oikeudellista neuvontaa edustuksen välityksellä voi saada siviilioikeudellisissa menettelyissä lainsäädännössä määritetyissä useissa tuomioistuimissa. Näitä ovat muun muassa maahanmuuttoasioita käsittelevät muutoksenhakutuomioistuimet (*Immigration Appeal Tribunal*) sekä työtuomioistuimet.

Siviilioikeudellista apua on saatavilla useissa muissa lainsäädännössä määritetyissä tuomioistuimissa. Näitä ovat muun muassa Sheriff Court tuomioistuimet ja ylin siviilituomioistuin Court of Session, jotka pääasiassa käsittelevät Skotlannissa siviilioikeudellisia asioita. Oikeusapua on saatavilla myös muissa tuomioistuimissa, kuten sosiaaliturvaviranomaisissa (*Social Security Commissioners*) ja työtuomioistuimen päätöksistä tehtyjä valituksia käsittelevässä muutoksenhakutuomioistuimessa (*Employment Appeal Tribunals*).

Siviilioikeudellista apua ei voida myöntää menettelyissä, jotka koskevat osittain tai kokonaan kunnianloukkausta, vaaleihin liittyvää valitusta, Court of Session- tai Sheriff Court tuomioistuimissa käsiteltäviä yksinkertaisia avioerohakemuksia tai velallisen omaisuutensa takavarikkoa koskevia hakemuksia. Oikeusapua ei voi saada vähäisiä vaateita käsittelevien tuomioistuinten asioissa (eli kun vaatimuksen arvo on alle 3 000 punttaa, paitsi jos vaatimukseen liittyy henkilövahinko).

Asianajaja voi kuitenkin neuvoa hakijaa näitä asioita koskevassa neuvonnassa ja avussa.

5 Onko kiireellisten tapausten varalle olemassa erityismenettelyä?

Asianajaja voi toteuttaa joitakin toimia menettelyissä kiireellisesti suojellakseen hakijan asemaa ennen kuin Skotlannin oikeusapulautakunta on tehnyt päätöksen siviilioikeudellista apua koskevasta hakemuksesta.

6 Mistä saan lomakkeen oikeusavun hakemista varten?

Skotlannin oikeusapulautakunta hyväksyy ainoastaan asianajajan hakijan puolesta toimittamat hakemukset.

7 Mitä asiakirjoja oikeusapuhakemukseen on liitettävä?

Asianajaja neuvoo, mitä asiakirjoja tarvitaan taloudellisen kelpoisuuden ja asian sisällön arviointia varten.

8 Minne oikeusapuhakemus toimitetaan?

Skotlannin oikeusapulautakunta hyväksyy ainoastaan asianajajan hakijan puolesta toimittamat hakemukset. Hakijat eivät voi itse toimittaa hakemuksia.

Jos hakijalla on vaikeuksia löytää asianajajaa edustajakseen, Skotlannin asianajajaliitto (*Law Society of Scotland*) tarjoaa [verkkosivustollaan](#) tähän tarkoitettuun hakukoneeseen. Hakukoneesta voi hakea oikeusapua tarjoavaksi rekisteröityä asianajajaa. Asianajajaliitto palvelee myös puhelimitse numerossa 0131 226 7411.

9 Miten saan tietää, onko minulla oikeus saada oikeusapua?

Asianajaja kertoo, onko hakija oikeutettu saamaan oikeudellista neuvontaa ja apua.

Asianajaja hakee oikeusapua hakijan puolesta, ja Skotlannin oikeusapulautakunta ilmoittaa postitse sekä hakijalle että tämän asianajajalle, kun oikeusapua koskeva hakemus on käsitelty. Skotlannin oikeusapulautakunnan verkkosivustolla esitetään myös [kelpoisuuden selvittämistä koskevia kysymyksiä](#). Ne auttavat hakijaa selvittämään oikeutensa.

10 Miten minun tulee toimia, jos minulla on oikeus saada oikeusapua?

Asianajaja neuvoo, mitä kuuluu tehdä.

11 Jos oikeusapua on myönnetty, kuka valitsee asianajajan?

Hakijan on otettava yhteyttä asianajajaan ennen kuin hän voi hakea neuvontaa ja apua tai oikeusapua.

Jos hakijalla on vaikeuksia löytää asianajajaa edustajakseen, Skotlannin asianajajaliitto (*Law Society of Scotland*) tarjoaa [asianajajahakukoneen](#) verkkosivustollaan. Hakukoneesta voi hakea oikeusapua tarjoavaksi rekisteröityä asianajajaa. Asianajajaliitto palvelee myös puhelimitse numerossa 0131 226 7411.

Vaihtoehtoisesti [Skotlannin oikeusapulautakunta](#) tarjoaa tietoja lähimmistä asianajajista, jotka tarjoavat oikeusapua, tai muista lautakunnan rahoittamaa neuvontaa tarjoavista ammattilaisista. Siviilioikeudellisissa asioissa on mahdollista tehdä hakuja tapauksen tyyppin perusteella. Vaikka yritys olisi rekisteröity oikeusapua tarjoavaksi, se ei ole velvollinen tarjoamaan palveluja kenelle tahansa tai ottamaan vastaan oikeusaputapausta.

12 Kattaako oikeusapu kaikki menettelyyn liittyvät kustannukset?

Ks. vastaus kysymykseen 1.

Oikeusapu kattaa ainoastaan hakijan oman asianajajan kulut ja muut tapaukseen liittyvät menot, kuten oikeudenkäyntimaksut ja asiantuntijalausnot.

Oikeusapu ei kata toisen osapuolen kuluja.

Jos hakija on oikeutettu oikeusapuun, hän voi joutua maksamaan omavastuuosuuden tapauksen kuluista. Maksettava omavastuuosuus perustuu hakijan taloudelliseen tilanteeseen.

13 Jos oikeusavun määrää on rajoitettu, kuka vastaa loppuista kustannuksista?

Jos hakija on oikeutettu rajoitettuun oikeusapuun, hänen on maksettava ylimenevät kulut itse. Jos hakijan on maksettava osuus kuluista, maksettava määrä perustuu tämän käytettävissä oleviin tuloihin, säästöihin ja omaisuuteen. Skotlannin oikeusapulautakunta ottaa huomioon tulot hakemuksen jättöpäivästä alkaen ja pääoman (säästöt ja omaisuuden) siltä ajalta, jonka asian käsittely kestää.

14 Kattaako oikeusapu myös muutoksenhakuvaiheen?

Myönnettyä oikeusapua ei voi käyttää asian käsittelyn tuloksesta tehtävään muutoksenhakuun. Tällöin tarvitaan uusi oikeusapuhakemus, ja Skotlannin oikeusapulautakunta tarkastaa jälleen, että lakisääteiset vaatimukset täyttyvät muutoksenhaun osalta.

15 Voidaanko oikeusapu peruuttaa ennen kuin oikeudenkäynti on päättynyt (tai jopa periä takaisin oikeudenkäynnin päätyttyä)?

Skotlannin oikeusapulautakunta voi peruuttaa oikeusavun erilaisista syistä ja peruuttaakin toisinaan. Se tekee näin esimerkiksi silloin, kun asianajaja ei vastaa lisätietoja koskevaan pyyntöön. Lakisääteisten tukikelpoisuusperusteiden mukaisesti Skotlannin oikeusapulautakunnan on otettava huomioon henkilön taloudellisen tilanteen jatkuva arviointi. Sen on arvioitava, onko oikeusavun myöntäminen edelleen kohtuullista. Osana tätä kohtuullisuutta pidetään sitä, että oikeusapua saavan henkilön odotetaan noudattavan tuomioistuimen määräyksiä.

Oikeusapu voidaan peruuttaa myös, jos sitä saanut henkilö on esittänyt väärää tietoa tai jättänyt ilmoittamatta olennaisia tietoja. Tällaisissa tilanteissa Skotlannin oikeusapulautakunta voi myös pyrkiä perimään takaisin maksetun määrän.

16 Voiko oikeusavun epäämistä koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Skotlannin oikeusapulautakunta perustelee oikeusapua koskevan kielteisen päätöksensä. Henkilö voi pyytää asian uudelleentarkastelua, varsinkin jos olosuhteet ovat muuttuneet. Yksittäisestä tapauksesta voi keskustella Skotlannin oikeusapulautakunnan kanssa sähköpostitse ([✉ general@slab.org.uk](mailto:general@slab.org.uk)) tai puhelimitse. Vaihe (0131 226 7061) on avoinna maanantaista perjantaihin kello 08.30–17.00.

Päivitetty viimeksi: 15/07/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.